

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
"УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ ТА ІНФОРМАЦІЇ"**

ДОСЛІДЖЕННЯ, ТЕХНОЛОГІЇ, ІННОВАЦІЇ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

ПЕРІОДИЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ № 4 2024

КОНТАКТНІ ДАНІ:

03150, м. Київ, вул. Антоновича, 180

тел.: (044) 521-00-26, e-mail: uinter@uinter.kiev.ua

ЗМІСТ

ОФІЦІЙНІ ЗАХОДИ	5
ЄВРОКОМІСІЯ СХВАЛИЛА “ПЛАН УКРАЇНА”, ЯКИЙ ВІДКРИВАЄ ДОСТУП ДО РЕГУЛЯРНИХ ПЛАТЕЖІВ У МЕЖАХ “UKRAINE FACILITY”	5
ОСТАННЄ ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ: ОСНОВНІ ПИТАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПОЛІТИКИ 9-ГО ЗАКОНОДАВЧОГО ОРГАНУ ЄС	7
ЗАСІДАННЯ СПІЛЬНОЇ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ ГРУПИ ЄС-США З НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	8
КОМІСІЯ МОБІЛІЗУЄ ФІНАНСУВАННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ ДЛЯ "ЗЕЛЕНОГО" ТА ЦИФРОВОГО ПЕРЕХОДУ	9
КОМІСІЯ ПОПОВНЮЄ БЮДЖЕТ ІНІЦІАТИВИ MSCA4UKRAINE.....	11
ДІЇ МАРІЇ СКЛОДОВСЬКОЇ-КЮРІ ОГОЛОШУЮТЬ 1,25 МІЛЪЯРДА ЄВРО НА ПІДТРИМКУ ПЕРЕДОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	11
ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ВАЖЛИВІШІ, НІЖ БУДЬ-КОЛИ: ПРЕЗИДЕНТ ГРУПИ ЄІВ НАДЯ КАЛЬВІНЬО В ООН.....	13
ЄС-ЯПОНІЯ: РАДА СХВАЛЮЄ УКЛАДЕННЯ УГОДИ ПРО СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО	14
КОМІСІЯ ЗАСНОВУЄ ЄВРОПЕЙСЬКУ КОАЛІЦІЮ З ФІНАНСУВАННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ, ЩОБ ПРИСКОРИТИ ПРИВАТНІ ІНВЕСТИЦІЇ В ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ	15
КОНСУЛЬТАЦІЙНА ПІДТРИМКА ЄС ДЛЯ ДОПОМОГИ МІСТАМ У ПЕРЕХОДІ ДО ЕКОНОМІКИ ЗАМКНУТОГО ЦИКЛУ	16
ЄВРОДЕПУТАТИ ПІДТРИМАЛИ ВИХІД ЄС З ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ХАРТІЇ.....	17
ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	18
ДО БУДІВЕЛЬ З НУЛЬОВИМ РІВНЕМ ВИКИДІВ ДО 2050 РОКУ: РАДА ПРИЙМАЄ ПРАВИЛА ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ	18
РІШЕННЯ (ЄС) 2024/1167 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ ВІД 11 КВІТНЯ 2024 РОКУ ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО РІШЕННЯ (ЄС) 2017/1324 ЩОДО ПРОДОВЖЕННЯ УЧАСТІ ЄС У ПАРТНЕРСТВІ З ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ У СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКОМУ РЕГІОНІ (PRIMA) В РАМКАХ ПРОГРАМИ "ГОРИЗОНТ ЄВРОПА"	19
КВІТНЕВИЙ ПАКЕТ ПОРУШЕНЬ – КЛЮЧОВІ РІШЕННЯ В ЕНЕРГЕТИЦІ	21
РІШЕННЯ КОМІСІЇ ЩОДО РІЧНОГО ПЛАНУ ДІЙ НА 2024 РІК ІЗ ПРОТИДІЇ ГЛОБАЛЬНИХ ЗАГРОЗАМ МИРУ, СТАБІЛЬНОСТІ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТАМ ВІД 22.3.2024 № SOM (2024) 2042	22
РЕГЛАМЕНТ ЩОДО ОБМЕЖЕНЬ ВИКИДІВ ДЛЯ ЛЕГКОВИХ АВТОМОБІЛІВ, МІКРОАВТОБУСІВ І ВАНТАЖІВОК	24
ПРОМИСЛОВІ ВИКИДИ: РАДА ТА ЄВРОПАРЛАМЕНТ ДОМОВИЛИСЯ ПРО НОВІ ПРАВИЛА ЩОДО ПРОМИСЛОВИХ ШКІДЛИВИХ ВИКИДІВ ТА ПОКРАЩЕННЯ ДОСТУПУ ГРОМАДСЬКОСТІ ДО ІНФОРМАЦІЇ	24
АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ	25
ДОРОЖНЯ КАРТА ІЗ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЗАБРУДНЕННЯ ОКЕАНУ	25

ДОПОВІДЬ ОЕСР "ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗЕЛЕНОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ"	26
GENERATIVE AI: ЯК ВІН ЗМІНИТЬ НАУКУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СУСПІЛЬСТВО?	27
ЗВІТ ПРО ЄВРОПЕЙСЬКУ ІННОВАЦІЙНУ ПОЛІТИКУ	28
ДОПОВІДЬ LETTI ПРОПОНУЄ П'ЯТУ СВОБОДУ ДОСЛІДЖЕНЬ, ІННОВАЦІЙ ТА ОСВІТИ	28
ЗВІТ BLUEINVEST 2024	29
МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ	30
УКРАЇНА І СЛОВАЧЧИНА ПОСИЛЮЮТЬ СПІВПРАЦЮ В ОСВІТНІЙ ТА НАУКОВІЙ СФЕРАХ.....	30
ЄС РОЗШИРЮЄ МІЖНАРОДНУ СПІВПРАЦЮ З КРИТИЧНОЇ СИРОВИНИ.....	30
ЄС ЗМІЦНИТЬ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ, ГРУЗІЇ ТА МОЛДОВІ	32
ЄБ ТА УРЯД УКРАЇНИ ПІДПИСАЛИ МЕМОРАНДУМ ПРО ПРИСКОРЕННЯ РОЗГОРТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ТА ВТІЛЕННЯ ПРОЄКТІВ НА МІСЦЯХ.....	32
УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА СВІТОВОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ.....	33
ОСОБИСТІТЬ, УНІВЕРСИТЕТ, СУСПІЛЬСТВО: ВЗАЄМОДІЯ В УМОВАХ ЗМІН. ЗА ПІДТРИМКИ ЄС ВІДБУЛАСЯ ФІНАЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОЄКТУ REDU	33
УКРАЇНСЬКІ НАУКОВЦІ ЗМОЖУТЬ ВЗЯТИ УЧАСТЬ У КОНКУРСАХ, ЩОБ КОРИСТУВАТИСЯ ІНФРАСТРУКТУРОЮ ІНШИХ КРАЇН В АРКТИЦІ ТА АНТАРКТИЦІ – ПЕРША НАРАДА ПРОЄКТУ POLARIN	34
УДОСКОНАЛЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА РОЗВИТОК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСВІТНІХ ТРАЄКТОРІЙ: УХВАЛЕНО ЗАКОН У ДРУГОМУ ЧИТАННІ.....	35
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ ПІДТРИМУЄ ЦИФРОВУ ТРАНСФОРМАЦІЮ УКРАЇНИ: РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ EU4DIGITALUA	36
МОН СТВОРЮЄ МІЖВІДОМЧУ КОМІСІЮ З ПИТАНЬ СПІВПРАЦІ З ЮНЕСКО ЗА НАПРЯМОМ ОКЕАНОГРАФІЇ.....	37
ВІДБУВСЯ УКРАЇНСЬКИЙ ФОРУМ МІЖНАРОДНОЇ ОСВІТИ	38
НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ	38
РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ПРОЄКТІВ CORDIS, ЩО СПРИЯЮТЬ МІСЦІ ЄС "ВІДНОВИТИ НАШ ОКЕАН І ВОДИ"	38
ХОРВАТІЯ УХВАЛИЛА НОВИЙ ПЛАН СПРИЯННЯ МОБІЛЬНОСТІ ДОСЛІДНИКІВ.....	39
СТАЛЕ ТА ДОСТУПНЕ ЖИТЛО ДЛЯ ПІДТРИМКИ ЗЕЛЕНОГО ЗРОСТАННЯ У ШВЕЦІЇ	39
ІСПАНІЯ: ЄБ ТА РЕГІОНАЛЬНИЙ УРЯД МАДРИДА ПІДПИСАЛИ ПОЗИКУ НА 265 МІЛЬЙОНІВ ЄВРО ДЛЯ ЗЕЛЕНИХ, СОЦІАЛЬНИХ І ЦИФРОВИХ ПРОЄКТІВ У РАМКАХ ПРОГРАМИ ФІНАНСУВАННЯ ЄС	40
ПОТОЧНІ ПРОЄКТИ.....	41
"ПРО ЦЕ НІКОЛИ НЕ ЛЕГКО ГОВОРИТИ" – ЗБІЛЬШЕННЯ ДІАЛОГУ, ОБІЗНАНОСТІ ТА ОРІЄНТОВАНОЇ НА ЖЕРТВ ПІДТРИМКИ ЖЕРТВ ПРИМУСОВИХ ШЛЮБІВ.....	41
ЗАВЕРШЕНІ ПРОЄКТИ	42
ВУЛКАН, ДЕ ВИКИДИ СО2 ПЕРЕТВОРЮЮТЬСЯ НА КАМІНЬ	42

ПОДІЇ: КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, ТРЕНІНГИ, СТИПЕНДІЇ, ГРАНТИ	43
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ІНСТИТУТУ ЯДЕРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАНУ ЗА ПІДСУМКАМИ 2023 РОКУ	43
УРЯД ТАДЖИКИСТАНУ НАДАЄ УКРАЇНЦЯМ СТИПЕНДІЇ НА НАВЧАННЯ	44
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОНКУРС СОЦІАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ 2024 ВІДКРИТО ДЛЯ ПОДАННЯ ЗАЯВОК	45

ОФІЙЦІЙНІ ЗАХОДИ

ЄВРОКОМІСІЯ СХВАЛИЛА “ПЛАН УКРАЇНА”, ЯКИЙ ВІДКРИВАЄ ДОСТУП ДО РЕГУЛЯРНИХ ПЛАТЕЖІВ У МЕЖАХ “UKRAINE FACILITY”

16 квітня, Європейська Комісія ухвалила пропозицію виконавчого рішення Ради ЄС, яка надає позитивну оцінку “Плану Україна” – всеосяжної стратегії реформ та інвестицій для України на наступні чотири роки. Цей важливий крок відкриває шлях до регулярної та передбачуваної підтримки країни в межах Механізму підтримки України “Ukraine Facility” обсягом до 50 мільярдів євро.

Фінансування в межах цього Механізму допоможе Україні підтримувати функціонування держави, виплачувати заробітні плати та пенсії, надавати основні державні послуги й підтримувати відновлення та відбудову, поки країна продовжує захищатися від російської агресії.

Виплати будуть здійснюватися за умови виконання узгоджених реформ та інвестування, що викладено у додатку до виконавчого рішення Ради ЄС. Окрім того, фінансова підтримка в рамках “Плану Україна” надаватиметься за умови, що Україна дотримується ефективних демократичних механізмів та поважає їх.

Оцінка Єврокомісіїю “Плану Україна” ґрунтується на критеріях, встановлених Положенням про Механізм підтримки України “Ukraine Facility”. Зокрема, Єврокомісія оцінила чи є “План Україна” цілеспрямованою та збалансованою відповіддю на завдання “Ukraine Facility”, чи відповідає він на виклики на шляху вступу України до ЄС, а також, чи реагує він на потреби відновлення, відбудови та модернізації України.

Згідно з оцінкою Комісії, “План Україна” ефективно відповідає цілям Механізму підтримки України “Ukraine Facility”. Він, зокрема, визначає ті ключові реформи та інвестиції, які можуть пришвидшити стійке економічне зростання та залучення інвестицій. Це сприятиме збільшенню потенціалу розвитку країни в середньо- та довгостроковій перспективах. “План Україна” також визначає межі керування процесами відновлення, відбудови та модернізації країни. Окрім того, оцінка показує, що “План Україна” пропонує належні механізми та заходи задля захисту фінансових інтересів ЄС у разі його ефективного впровадження, моніторингу та звітності.

“План Україна” визначає 69 реформ і 10 інвестиційних проєктів, що розділені на 146 якісних і кількісних показників. Реформи, запропоновані у рамках “Плану Україна”, охоплюють 15 сфер, у тому числі енергетику, сільське господарство, транспорт, зелений і цифровий перехід, людський капітал, а також державні підприємства, бізнес-середовище, державні фінанси та децентралізацію. Їхня мета – посилити макроекономічну та фінансову стійкість України, покращити врядування, підвищити спроможності та ефективності управління, підзвітність та доброчесність судової системи, підтримати розвиток приватного сектору та створити середовище, сприятливе для сталого економічного зростання. Очікується, що деякі реформи допоможуть Україні на її шляху до ЄС за допомогою

приведення законодавства у відповідність із *acquis* ЄС, зокрема у сфері державного управління, управління державними фінансами, боротьби з відмиванням грошей, державних закупівель, а також у транспортному та агропродовольчому секторах. Інвестиції охоплюють сфери людського капіталу, енергетики, транспорту, агропродовольчої промисловості, бізнес-середовища та регіональної політики.

Після позитивної оцінки Єврокомісії “Плану Україна” країни-члени ЄС мають один місяць аби ухвалити запропоноване Комісією виконавче рішення Ради ЄС.

Ухвалення запропонованого рішення дозволить Єврокомісії виділити до 1,89 мільярда євро попереднього фінансування доки не почнуться регулярні виплати, пов’язані з впровадженням показників реформ та інвестицій згідно з “Планом Україна”.

Довідково

Новий Механізм підтримки України “Ukraine Facility”, який набув чинності 1 березня, передбачає до 50 млрд євро стабільного фінансування у вигляді грантів і позик для підтримки відновлення, відбудови та модернізації України на період з 2024 по 2027 роки. До 32 млрд євро з цих коштів попередньо будуть спрямовані на підтримку реформ та інвестицій, передбачених “Планом Україна”, згідно з яким виплати будуть обумовлені виконанням визначених показників. Близько 7 млрд євро буде залучено до інвестиційної програми з підтримки інвестицій та забезпечення доступу до фінансування. Близько 5 млрд євро будуть спрямовані на технічну допомогу щодо реформ і передбачених заходів підтримки. Ще 6 млрд євро будуть надані на виняткове перехідне фінансування, з яких ЄС вже виділив 4,5 млрд євро в березні.

Україна представила свій “План Україна” Європейській Комісії 20 березня. Документ пропонує бачення сталого зростання, що ґрунтується на ретельно виокремлених пріоритетах і послідовному наборі реформ та інвестицій на наступні чотири роки. “План Україна” просуває інвестиції, які сприяють відновленню, відбудові та модернізації України, у тому числі на місцевому рівні.

Єврокомісія вважає, що реформи та інвестиції, запропоновані рекомендованим рішенням Ради ЄС, мають значний потенціал для посилення зростання та підтримки подальшої інтеграції України до ЄС. Якщо всі запропоновані реформи та інвестиції будуть впроваджені, ВВП України може зрости на 6,2% до 2027 року та на 14,2% до 2040 року. Реалізація “Плану Україна” також може призвести до скорочення державного боргу приблизно на 10% від ВВП до 2033 року порівняно з альтернативним сценарієм без підтримки України “Ukraine Facility”.

Додаткова інформація:

Пропозиція Єврокомісії щодо виконавчого рішення Ради ЄС

Додаток до пропозиції щодо виконавчого рішення Ради ЄС

Робочий документ персоналу, який супроводжує пропозицію щодо виконавчого рішення Ради ЄС

Механізм підтримки України “Ukraine Facility”

Інформаційна довідка про Механізм

<https://eu4ukraine.eu/whats-happening-ua/news-ua/paving-the-way-for-regular-payments.html>

ОСТАННЄ ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ: ОСНОВНІ ПИТАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПОЛІТИКИ 9-ГО ЗАКОНОДАВЧОГО ОРГАНУ ЄС

Члени Європарламенту зібрались в Страсбурзі на останню пленарну сесію поточного законодавчого органу ЄС, і багато з них збираються розпочати передвиборчу кампанію перед голосуванням 9 червня.

На порядку денному було – голосування за звіт Томіслава Сокола та Аннализи Гардіон про європейський простір даних охорони здоров'я, ще одне голосування щодо того, як комп'ютери EuroHPC можуть сприяти розвитку індустрії штучного інтелекту в ЄС, яке проводить Марія да Граса Карвальо, а також дебати щодо галузі Net Zero, законодавчий акт, який очолив Крістіан Елер.

Депутати також ознайомилися з членами Європарламенту в Комітеті з досліджень і промисловості (ITRE), які, ймовірно, повернуться на наступний термін і сформулюють десятку Рамкову програму ЄС, FP10, і розроблять політику ЄС у цій галузі на наступні п'ять років.

Законодавчі документи щодо науково-дослідної діяльності

Штучний інтелект: у 2021 році депутати Європарламенту скасували пропозицію Комісії щодо нових правил для штучного інтелекту (ШІ). У 2024 році вони проголосували за закон про ШІ значною більшістю. Законодавство відіграє вирішальну роль у дослідницькій діяльності, оскільки воно включає різноманітні ініціативи для допомоги стартапам у сфері штучного інтелекту та сприяння інноваціям. Серед них – створення "фабрик штучного інтелекту", оснащених суперкомп'ютерами, до яких мають вільний доступ стартапи та МСП.

Міжнародне співробітництво: депутати Європарламенту також виступили проти пропозицій обмежити міжнародне дослідницьке співробітництво в чутливих сферах, таких як квантові та космічні проекти в Horizon Europe.

Асоціація Horizon: Євродепутати також наполягали на більшій ролі парламенту в переговорах між Комісією та третіми країнами щодо угод про асоціацію Horizon Europe. Комісія прагнула розширити асоціацію Horizon Europe за межі континенту, але депутати Європарламенту стурбовані тим, що їм не надають достатньої інформації про переговори, які, на їхню думку, є дуже політичними та потребують ширшого демократичного контролю.

Net-Zero: на початку цього року члени Європарламенту та країни-члени досягли попередньої згоди щодо закону Net-Zero Industry для підтримки внутрішнього виробництва таких технологій, як сонячні батареї, паливні елементи та електролізери, необхідні для досягнення кліматичних цілей Європи.

Дані про здоров'я: члени Європарламенту та країни-члени нещодавно досягли угоди щодо Європейського простору даних про здоров'я (EHDS), законодавчого акту, який спрямований на покращення індивідуального доступу та контролю над даними про здоров'я в Європі та сприяння трансграничним дослідженням та інноваціям у здоров'я.

Фармацевтичне регулювання: дебати щодо оновлення правил ЄС стосовно фармацевтичних препаратів викликали розбіжності серед депутатів Європарламенту протягом останніх кількох років. Бельгійський депутат Європарламенту Марк Ботенга,

доповідач парламенту з питань фармацевтичної стратегії ЄС, заявив, що компанії слід змусити інвестувати більше своїх прибутків у дослідження та розробки. Його думку спростували інші євродепутати, які порівнювали його ідеї з "радянською моделлю". Пізніше цей закон став центром скандалу в парламентській групі з питань майбутнього науки і технологій (STOA). Наукова рада оголосила, що оновить свої правила прозорості після бурхливих дебатів, під час яких депутати Європарламенту звинуватили адміністрацію комісії у перевищенні своїх повноважень, відкликавши незалежний звіт щодо стратегії у сфері фармацевтики. Незважаючи на розбіжності, депутати Європарламенту досягли угоди щодо законодавства, але документ не буде завершено до червневих виборів.

EIT: у перші місяці свого терміну депутатка Європарламенту від Португалії Марія да Граса Карвалью, одна з двох керівників законодавства щодо EIT у Європейському парламенті, зуміла переконати країни-члени використовувати регіональну інноваційну схему для підвищення інноваційного потенціалу країн із низькими показниками та кооптувати нових партнерів до великого державно-приватного консорціуму Європейського інституту інновацій та технологій (EIT), Спільноти знань та інновацій (KIC).

<https://sciencebusiness.net/news/horizon-europe/last-plenary-main-research-policy-issues-eus-9th-legislature>

ЗАСІДАННЯ СПІЛЬНОЇ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ ГРУПИ ЄС-США З НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

На зустрічі, яка відбулася у Вашингтоні 14-15 березня 2024 року, визнано, що дослідження та інновації можуть відігравати ключову роль у досягненні спільних цілей щодо сталої глобальної економіки, захисту навколишнього середовища, сприяння технологічному співробітництву та демократії і безпеці.

Під час зустрічі обговорювалося поточне та майбутнє співробітництво в галузі досліджень та інновацій у тематичних сферах: дослідження раку, взаємозв'язок між кліматом і здоров'ям, кліматична нейтральність в авіації, моделювання шляхів переходу, транспортні дослідження, спостереження за Землею, циркулярна економіка, штучний інтелект у дослідженнях та інноваціях та біоекономіка.

Мобільність дослідників, навчання та розвиток кар'єри також обговорювалися з метою пошуку збалансованих трансатлантичних потоків дослідників.

Основні моменти:

укладено угоди про трансатлантичне співробітництво щодо педіатричного раку та раку легень;

про продовження співпраці із кліматичної нейтральності в авіації – зокрема, у сферах сталого авіаційного палива та усунення впливу авіації на клімат, не пов'язаного з CO₂;

про пошук взаємовигідного співробітництва в галузі досліджень та інновацій на підтримку стійких агропродовольчих систем, включаючи підтримку місії "Інновації у сільському господарстві для клімату";

про арктичні і полярні дослідження і співпрацю з морського пластику в рамках Альянсу досліджень та інновацій Атлантичного океану (*All Atlantic Ocean Research and Innovation Alliance - AAORIA*).

Визнаючи важливість створення середовища, яке характеризується свободою, незалежністю, відкритістю, взаємністю та прозорістю, обидві сторони підтвердили свою участь у Багатосторонньому діалозі щодо принципів і цінностей досліджень та інновацій (*Multilateral Dialogue on Principles and Values for Research and Innovation*), започаткованому у липні 2022 року.

Співпраця базується на Угоді між ЄС та США про наукове та технологічне співробітництво – *EU-US Agreement for Scientific and Technological Cooperation*.

[EU-US Joint Consultative Group Meeting reaffirms commitment to transatlantic science and technology collaboration - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eu-us-joint-consultative-group/)

КОМІСІЯ МОБІЛІЗУЄ ФІНАНСУВАННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ ДЛЯ "ЗЕЛЕНОГО" ТА ЦИФРОВОГО ПЕРЕХОДУ

Комісія прийняла поправку до робочої програми Horizon Europe на 2023-24 роки, програми ЄС з досліджень та інновацій.

Поправка мобілізує раніше нерозподілене фінансування програми для збільшення бюджету на 2024 рік майже на 1,4 мільярда євро до загального 7,3 мільярда євро. Ця поправка передбачає інвестиції у розмірі майже 650 мільйонів євро в місії ЄС, спрямовані на сприяння вирішенню деяких проблем, з якими стикається Європа, наприклад, перетворення понад 100 міст на кліматичну нейтральність, новий європейський Bauhaus, а також експериментальні заходи, що відкривають дослідження та інноваційні можливості в ЄС для більшої кількості новачків.

Деякі з основних функцій оновленої робочої програми Horizon Europe включають:

Місії ЄС. У 2024 році ЄС інвестує 648 мільйонів євро в дослідницьку та інноваційну діяльність, що є основою місій ЄС. Місії ЄС охоплюють п'ять сфер і є новинкою Horizon Europe для знаходження рішень деяких найбільших проблем, зокрема відновлення щонайменше 25 000 км безводних річок, контрактів "Кліматичні міста" з більш ніж 100 містами, 100 живими лабораторіями для здорових ґрунтів, кращої діагностика раку та підтримки молодих хворих на рак.

Новий європейський Баугауз. Новий європейський Bauhaus (*NEB*) має на меті привнести переваги Європейської зеленої угоди у повсякденне життя людей і житло. За три роки, що минули з моменту заснування, NEB знайшов вирішення конкретних проблем – розроблено техніку 3D-друку, щоб забезпечити архітектурні рішення для стійкого, доступного, громадського житла; створення нового громадського простору уздовж річки Дайл, щоб зменшити ризик джентрифікації. Ці рішення ґрунтуються на дослідженнях та інноваціях, які ставлять європейців у центр зеленої трансформації.

Європа й надалі максимально використовує цей потенціал. Він передбачає багаторічну бюджетну підтримку на 2025-2027 роки за двома компонентами: дослідження

та інновації для розробки нових ідей і розширення масштабів таких рішень. Змінена робоча програма Horizon Europe на 2023-24 рр. виділяє 20 мільйонів євро на підготовку ґрунту для реалізації механізму NEB.

Експериментальні дії для залучення новачків. Ця поправка включає пакет нових експериментальних заходів для сприяння кар'єрі молодих дослідників, що містить чотири теми, які дають дослідникам більше свободи зосередитися на обраній ними темі із загальним бюджетом у 76 мільйонів євро в кластерах Horizon Europe, присвячених "Здоров'ю", "Клімату, енергії та мобільності" та "Їжі, біоекономіці, природним ресурсам, сільському господарстві та навколишньому середовищу". Нарешті, 20 мільйонів євро підтримають екосистеми талантів для привабливих ранніх дослідницьких кар'єр.

Культурна спадщина. На цю підтему виділяється 48 мільйонів євро. Цей новий цифровий простір підтримуватиме установи культурної спадщини та дослідників, а також культурні та креативні індустрії, щоб скористатися перевагами цифрового переходу.

Готовність до пандемії. Пандемія COVID-19 висвітлила проблеми, з якими зіткнулися європейські системи охорони здоров'я у виявленні, запобіганні, боротьбі та управлінні спалахами інфекційних захворювань. Щоб підготувати Європу до потенційних майбутніх пандемій, змінена робоча програма включає інвестиції в розмірі 50 мільйонів євро для Європейського партнерства з підготовки до пандемії.

Прокладаючи шлях до 2025 року. Конкурси на 2025 рік також включені до поправки, щоб забезпечити безперервність певних регулярних заходів, таких як Дії Марії Склодовської-Кюрі (MSCA) і "Об'єднання для досягнення досконалості" та "ERA (Європейський дослідницький простір) Fellowships. У 2025 році Комісія планує розгорнути повний спектр заходів на 2025 рік у спеціальній програмі роботи.

Поправка розгортає інвестиції для представництв ЄС, які були відкладені в початковій робочій програмі на 2023-24 рр., щоб забезпечити *реалізацію Комюніке* "Два роки дії місії ЄС: оцінка прогресу та шлях вперед", ухваленого 19 липня. 2023 рік.

Довідково:

Довідкові документи | Портал фінансування та тендерів ЄС

Горизонт Європа

Стратегічний план Horizon Europe

Портал фінансування та тендерів

Місії ЄС в Horizon Europe - Європейська комісія

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_2104

КОМІСІЯ ПОПОВНЮЄ БЮДЖЕТ ІНІЦІАТИВИ MSCA4UKRAINE

Ініціатива MSCA4Ukraine, створена для підтримки дослідників, які змушені покинути Україну, отримає додатковий бюджет у розмірі 10 мільйонів євро в рамках Дії Марії Склодовської-Кюрі (MSCA).

Додаткове фінансування дозволить щонайменше 50 дослідникам, у тому числі докторантам і постдокторантам, які були змушені втекти з України, продовжувати свою роботу над дослідницькими проектами в університетах, компаніях, дослідницьких центрах та інших установах, розташованих в ЄС і країнах, асоційованих з ЄС. Спеціальна підтримка буде доступна для організацій, які приймають дослідників і тих стипендіатів, які переїжджають зі своїми сім'ями.

З моменту свого запуску програма стипендій MSCA4Ukraine підтримала 125 переміщених дослідників з України, які пройшли навчання та працювали в 21 країні.

Очікується, що наступний конкурс MSCA4Ukraine буде оголошено у травні 2024 року, що дозволить переможцям отримувати стипендію з початку 2025 року.

<https://marie-skłodowska-curie-actions.ec.europa.eu/news/msca-will-provide-an-additional-eu10-million-to-support-displaced-researchers-from-ukraine>

ДІЇ МАРІЇ СКЛОДОВСЬКОЇ-КЮРІ ОГОЛОШУЮТЬ 1,25 МІЛЬЯРДА ЄВРО НА ПІДТРИМКУ ПЕРЕДОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Європейська комісія оголосила про нові конкурси в рамках Програми Марії Склодовської-Кюрі (MSCA) у 2024 році. Цього року MSCA надасть організаціям понад 1,25 мільярда євро для фінансування передових досліджень через докторські та постдокторські програми, спільне дослідження та інновації, проекти та наукові стипендії.

Ці проекти підтримуватимуть, забезпечуватимуть робочі місця та навчатимуть близько 10 000 талановитих дослідників з усього світу на всіх етапах їхньої кар'єри та в усіх дисциплінах. Підтримані дослідники зможуть проводити свої дослідження, одночасно здобуваючи нові навички та розвиваючи свою кар'єру в академічних колах та поза ними, в ЄС та за його межами.

Завдяки своїм програмам фінансування MSCA встановлює високі стандарти для кар'єри дослідників і продовжує досягати тривалого впливу на європейські дослідницькі та інноваційні системи та організації, посилюючи співпрацю за межами академічних кіл і підвищуючи їх глобальну привабливість і помітність.

Відбори відбулися після прийняття *переглянутої Робочої програми Horizon Europe на 2023-2025 роки* у квітні.

Цьогорічний раунд фінансування розпочнеться з відкриття конкурсів на стипендії для докторантів, COFUND і Feedback to Policy.

Постдокторські стипендії

Постдокторські стипендії допомагають досвідченим дослідникам набути нових навичок, розвивати свою кар'єру та отримати міжнародний, міждисциплінарний та міжгалузевий досвід, працюючи за кордоном. Ці престижні стипендії є сходинкою в кар'єрі дослідників, що дозволяє їм проводити передові дослідження та співпрацювати з провідними науковими групами та діячами.

Бюджет *конкурсу на отримання стипендій для докторантів у 2024 році* становитиме 417,2 мільйона євро.

Конкурс розпочнеться 23 квітня 2024 року та завершиться 11 вересня 2024 року.

Перегляньте наші поради та підказки, як подати заявку

COFUND

COFUND допомагає організаціям створювати або розширювати власні програми підготовки докторантів і постдокторських стипендій у країнах-членах ЄС або асоційованих країнах Horizon Europe з метою найму дослідників і залучення міжнародних талантів. Це включає міжнародну, міжгалузеву та міждисциплінарну наукову підготовку та розвиток кар'єри дослідників на всіх етапах кар'єри.

Комісія співфінансує значну частку витрат на ці програми, які установи-одержувачі повинні поповнити за рахунок власних джерел фінансування. Ця схема поширює найкращі практики MSCA, пропагуючи високі стандарти та чудові умови праці.

Бюджет *конкурсу COFUND на 2024 рік* становитиме 104,8 млн євро.

Конкурс розпочався 23 квітня 2024 року та завершиться 26 вересня 2024 року.

Перегляньте наші поради та підказки, як подати заявку

Докторські мережі

Мережі докторантів реалізують програми для набору та навчання докторантів в наукових колах та інших секторах, включаючи промисловість, підприємства та органи державного управління. Схема включає розробку спільних ступенів, у тому числі можливого *європейського ступеня* і наукового ступеня доктора наук, навчання докторантів в академічних колах та інших секторах, включаючи промисловість і бізнес.

Бюджет програми *"Мережі докторантів" у 2024 році* становитиме 608,6 млн євро.

Конкурс відкриється 29 травня 2024 року та завершиться 27 листопада 2024 року.

Відвідайте наш інформаційний день 7 червня 2024 року

Обмін персоналом

Обміни персоналом розвивають міжнародні, міжгалузеві та міждисциплінарні обміни та обмін знаннями на всіх етапах інноваційного ланцюга через спільні проекти. Схема допомагає організаціям-учасникам перетворювати ідеї на інноваційні продукти, послуги чи процеси.

Бюджет *конкурсу на обмін персоналом у 2024 році* становитиме 99,5 мільйонів євро.

Відкриття конкурсу буде опубліковано 19 вересня 2024 року та закінчиться 5 лютого 2025 року.

Зворотній зв'язок з політикою

Ініціатива "Зворотній зв'язок із політикою" сприятиме зміцненню тематичних зв'язків між проєктами MSCA, підвищуючи видимість їхнього внеску в основні пріоритети політики ЄС і вивчаючи шляхи максимізації впливу програми.

Бюджет конкурсу "Зворотній зв'язок із політикою" у 2024 році передбачатиме максимум 2 мільйони євро.

Конкурс розпочався 25 квітня 2024 року та завершиться 3 вересня 2024 року.

Відвідайте наші найближчі інформаційні дні 29 травня 2024 року.

Співпраця між національними контактними пунктами MSCA

Цей проєкт сприятиме транснаціональному співробітництву між національними контактними пунктами (NCP) для MSCA, включаючи ті, що створені в країнах, що не входять до ЄС, на основі поточного проєкту *MSCA-NET*.

Мета полягає в тому, щоб визначити й поділитися передовою практикою, підвищити загальний стандарт підтримки заявників. Це можливо також завдяки різноманітності акторів і досвіду.

Конкурс передбачає максимальний бюджет у 2 мільйони євро та розпочнеться 16 травня 2024 року і завершиться 4 вересня 2024 року.

Міжнародна співпраця

Метою цього конкурсу є підтримка міжнародної співпраці в рамках Horizon Europe. Обраний проєкт координуватиме існуючі канали просування на місцевому рівні та забезпечуватиме узгодженість із офіційними діалогами щодо політики досліджень та інновацій на двосторонньому та регіональному рівнях.

Цей конкурс передбачає максимальний бюджет 2 мільйони євро і розпочнеться 14 травня 2024 року та завершиться 4 вересня 2024 року.

Дослідники під загрозою

Цей конкурс надасть індивідуальну підтримку дослідникам із груп ризику на основі потреб, уже визначених у попередніх національних ініціативах та ініціативах ЄС.

Після двох проєктів, фінансованих MSCA, спрямованих на зміцнення спроможності та мереж підтриманих організацій, ця дія спиратиметься на їхні результати та отримані уроки. Це також приділить більшу увагу навчання та мережевим потребам дослідників у групі ризику.

Конкурс передбачає максимальний бюджет 1,5 мільйона євро. Він відкриється 12 вересня 2024 року та закінчиться 14 січня 2025 року.

<https://marie-skłodowska-curie-actions.ec.europa.eu/news/msca-announces-new-call-dates-for-2024-calls>

ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ВАЖЛИВІШІ, НІЖ БУДЬ-КОЛИ: ПРЕЗИДЕНТ ГРУПИ ЄІБ НАДЯ КАЛЬВІНЬО В ООН

Надія Кальвіньо, президент групи Європейського інвестиційного банку, у квітні брала участь у *Форумі фінансування сталого розвитку 2024 року в ООН* у Нью-Йорку.

Форум, організований Економічною та соціальною радою ООН (ECOSOC), покликаний об'єднати зацікавлені сторони для вирішення поточних глобальних викликів і просування політики щодо фінансування довгострокових пріоритетів сталого розвитку. Це перший візит президента Кальвіньо до Організації Об'єднаних Націй після того, як вона зайняла свій пост у січні. Вона *окреслила ключові елементи пакету заходів*, оголошених багатосторонніми банками розвитку минулого тижня на полях весняних зустрічей МВФ/Світового банку в Нью-Йорку.

10 керівників Міжнародного банку розвитку на зустрічі у Вашингтоні узгодили спільні кроки та ініціативи, а також чітку дорожню карту з цілями та датами, щоб досягти прогресу в п'яти важливих сферах для зміцнення багатосторонньої фінансової системи та забезпечення більшого впливу та масштабу з проектами, які можуть покращити життя та добробут людей

Повний текст промови *тут*.

<https://www.eib.org/en/press/all/2024-162-the-sustainable-development-goals-are-more-important-than-ever-eib-group-president-nadia-calvino-at-the-united-nations>

ЄС-ЯПОНІЯ: РАДА СХВАЛЮЄ УКЛАДЕННЯ УГОДИ ПРО СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО

22 квітня 2024 року Рада ухвалила рішення про укладення Угоди про стратегічне партнерство (УСП) між Європейським Союзом та його державами-членами та Японією. Це рішення надає чинності угоди, щойно сторони завершать свою внутрішню процедуру та повідомлять своїх партнерів.

Це перша в історії двостороння рамкова угода між ЄС і Японією. Угода встановлює загальну основу для посиленого політичного та галузевого співробітництва, таким чином забезпечуючи тіснішу політичну та економічну співпрацю з цілої низки двосторонніх, регіональних і багатосторонніх питань.

Через УСП ЄС і Японія зобов'язуються зміцнювати заснований на правилах глобальний порядок, покращувати глобальне управління та захищати спільні цінності та принципи, такі як: верховенство права, демократія, повага до прав людини, відкриті ринки, вільна та чесна торгівля.

Угода закладає основу для посилення консультацій і координації на багатосторонніх форумах. Сторони зобов'язуються працювати разом, щоб захистити засновану на правилах багатосторонню торговельну систему, основою якої є Світова організація торгівлі, сприяти виконанню Паризької угоди щодо кліматичних заходів та реалізації Цілей сталого розвитку.

Щодо двостороннього виміру, угода дозволить сторонам розвивати співпрацю у сфері безпеки, спільно боротися з тероризмом і серйозними міжнародними злочинами та запобігати розповсюдженню зброї масового знищення.

Крім того, УСП посилить усі сфери існуючої галузевої співпраці, таких як космос, інформаційно-комунікаційні технології, промислова політика, енергетика, транспорт, освіта, дослідження та інновації.

Нарешті, УСП передбачатиме створення спільного комітету для координації загального партнерства, що стане форумом для обговорення всіх питань, охоплених угодою, і процедури врегулювання суперечок.

Угода про стратегічне партнерство

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/04/22/eu-japan-council-endorses-the-conclusion-of-the-strategic-partnership-agreement/>

КОМІСІЯ ЗАСНОВУЄ ЄВРОПЕЙСЬКУ КОАЛІЦІЮ З ФІНАНСУВАННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ, ЩОБ ПРИСКОРИТИ ПРИВАТНІ ІНВЕСТИЦІЇ В ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

Європейська коаліція з фінансування енергоефективності була започаткована Європейським комісаром з питань енергетики Кадрі Сімсон у присутності Філіпа Анрі, віце-президента уряду Валлонії та міністра клімату, енергетики, інфраструктури та мобільності, і Томаса Острога, віце-президента Європейського інвестиційного банку (ЄІБ).

З цієї нагоди Комісія знову наголосила на важливості мобілізації приватних інвестицій і сприяння ринку енергоефективності, а також зміцнення співпраці між різними учасниками для досягнення цього. Ця нова ініціатива об'єднує країни ЄС, фінансові установи та Комісію на найвищому рівні, щоб створити довгострокову життєздатну структуру фінансування для інвестицій в енергоефективність. Це ще один крок у досягненні цілей законодавства ЄС, спрямованих на просування до цілі Європейської зеленої угоди щодо мережевої нейтральності до 2050 року, зокрема *директив ЄС щодо енергоефективності та енергетичної ефективності будівель*.

Невдовзі на *веб-сторінці Коаліції* буде опубліковано офіційне запрошення фінансових установ до участі в ініціативі. Комісія працює з країнами ЄС над створенням національних центрів. Очікується, що різні робочі потоки (пленарні засідання, експертна платформа та національні центри) розпочнуться пізніше цього року.

Довідково:

19 грудня 2023 року Комісар з питань енергетики Кадрі Сімсон та міністри енергетики всіх 27 країн ЄС підписали *Спільну декларацію про фінансування енергоефективності та Європейську коаліцію з фінансування енергоефективності на полях Енергетичної ради*. Ця декларація підкреслює важливість створення довгострокової, життєздатної структури фінансування для інвестицій в енергоефективність, що має сильну політичну підтримку з боку країн ЄС. Особливо важливою буде робота національних хабів, які розроблятимуть ініціативи для задоволення

конкретних національних потреб у фінансуванні енергоефективності, беручи до уваги попередні заходи *Інвестиційних форумів сталої енергетики*.

https://energy.ec.europa.eu/news/commission-launches-european-energy-efficiency-financing-coalition-accelerate-private-investment-2024-04-22_en

КОНСУЛЬТАЦІЙНА ПІДТРИМКА ЄС ДЛЯ ДОПОМОГИ МІСТАМ У ПЕРЕХОДІ ДО ЕКОНОМІКИ ЗАМКНУТОГО ЦИКЛУ

На Всесвітньому форумі циркулярної економіки 2024 року Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) та Європейська комісія оголосили про *розширення Circular City Center – C3*.

C3 – це центр компетенції та ресурсів, який підтримує міста в їх переході до економіки замкнутого циклу, де продукти та матеріали використовуються якомога довше, а відходи зводяться до мінімуму.

Після 15-місячної пілотної фази C3 тепер розширить свою сферу дії і триватиме щонайменше до 2027 року. C3 фінансується згідно з мандатом InvestEU Advisory Hub.

Багатопрофільна команда ЄІБ і зовнішніх експертів надає послуги, доступні в рамках C3, які включають підготовку керівних документів та інших інструментів, а також двосторонню консультативну підтримку та технічну допомогу, щоб допомогти містам покращити циркулярність, ефективність використання ресурсів і мінімізацію відходів.

Консультаційна підтримка від C3 надається безкоштовно для міст та інших державних установ, які працюють над проектами з містами та від їхнього імені.

Оновлений C3 буде зосереджений на чотирьох напрямках діяльності:

підвищення обізнаності про циклічні процеси та мобілізація міст для початку або прогресу в їх циклічному переході за допомогою керівних документів та інших ресурсів, інструментів і досвіду;

обмін знаннями про циркулярну економіку через заходи та широке спілкування
Надання дорадчих програм, щоб допомогти містам розробити стратегії циклічної економіки, а також визначити та підготувати циклічні проекти;

підтримка міст спеціальними порадами для розробки цих проектів;

зацікавлені організації можуть знайти корисні ресурси та інструменти для підтримки своїх проектів або діяльності на *веб-сторінці C3*.

Протягом 15-місячної пілотної фази C3 опублікував *чотири керівні документи* та успішно працював із сімома містами, щоб допомогти їм підготувати стратегії циклічної економіки та відповідні проекти для фінансування та реалізації.

Завдяки прямій співпраці з пілотними містами було визначено понад 20 циклічних проектів у таких секторах, як вода, антропогенне середовище, харчові відходи та текстиль. Одне місто ініціювало процес отримання фінансування ЄІБ для деяких із цих проектів.

<https://www.eib.org/en/press/all/2024-154-eu-advisory-support-to-help-cities-in-their-circular-economy-transition>

ЄВРОДЕПУТАТИ ПІДТРИМАЛИ ВИХІД ЄС З ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ХАРТІЇ

Об'єднана група членів Європарламенту з комітетів промисловості, досліджень, енергетики та міжнародної торгівлі підтримала згоду Європейського парламенту на вихід ЄС з Договору до Енергетичної хартії (ECT). Рекомендація була прийнята 58 голосами проти 8 і 2 утрималися. Парламент у цілому проведе голосування під час сесії 22-25 квітня в Страсбурзі. Якщо парламент дасть згоду, Рада зможе ухвалити рішення кваліфікованою більшістю.

Доповідач Комітету з торгівлі Анна Каванціні сказала: "Сьогоднішнє голосування є важливим кроком у правильному напрямку. ЄС нарешті виходить із кліматично-ворожої Енергетичної хартії. З огляду на кліматичну кризу, ЄС має стати кліматично нейтральним континентом якнайшвидше. Тепер договір про викопних динозаврів нарешті більше не стоїть на шляху послідовного захисту клімату, оскільки нам більше не потрібно боятися корпоративних позовів про компенсацію в приватних арбітражних судах на мільярди євро".

Доповідач Комітету з питань промисловості, досліджень та енергетики Мар Ботенга сказав: "Договір до Енергетичної хартії дозволяє транснаціональним компаніям, що займаються викопним паливом, подавати до суду на держави та Європейський Союз, якщо кліматична політика впливає на їхні прибутки. У розпал кліматичної кризи це суперечить, крім того, що це дуже дорого для платників податків. З громадянським суспільством було створено значний рух за вихід з цієї угоди. Я щасливий, що сьогодні ця мобілізація приносить плоди. Зараз необхідно прискорити державні інвестиції у відновлювані джерела енергії".

Договір до Енергетичної Хартії (ECT), багатостороння угода, зосереджена на енергетичному секторі, була створена в 1994 році для сприяння міжнародній співпраці та створення основи для захисту інвестицій, торгівлі та вирішення спорів у сфері енергетики. Однак він практично не змінився з 1990-х років, став застарілим і одним із найбільш оспорюваних інвестиційних договорів у світі.

Зараз Комісія пропонує скоординований вихід Союзу та його держав-членів, оскільки вона вважає, що Договір більше не відповідає кліматичним цілям ЄС згідно з Європейською зеленою угодою та Паризькою угодою, головним чином через занепокоєння щодо продовження інвестицій у викопне паливо.

<https://uk.eureporter.co/energy/2024/04/09/175456/>

ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

ДО БУДІВЕЛЬ З НУЛЬОВИМ РІВНЕМ ВИКИДІВ ДО 2050 РОКУ: РАДА ПРИЙМАЄ ПРАВИЛА ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ

12 квітня 2024 року Рада офіційно ухвалила переглянуту директиву щодо енергетичної ефективності будівель. Директива допоможе зменшити викиди парникових газів і енергетичну бідність в ЄС.

У даний час на будівлі припадає більше третини викидів парникових газів в ЄС. Згідно з новими правилами, до 2030 року всі нові будівлі мають бути будівлями з нульовим викидом, а до 2050 року будівельний фонд ЄС має бути перетворений на будівельний фонд з нульовим викидом.

Для нежитлових будівель переглянута директива вводить мінімальні стандарти енергетичної ефективності, які гарантують, що такі будівлі не перевищують визначену максимальну кількість первинної або кінцевої енергії, яку вони можуть використовувати на кожен м² щорічно.

Згідно з новими правилами, у 2030 році всі нежитлові будівлі будуть перевищувати 16% енергетично неефективних, а до 2033 року збільшиться до 26%. Це призведе до поступового виведення з експлуатації будівель, що не відповідають вимогам енергоефективності.

Держави-члени можуть виключити певні будівлі з правил, такі як історичні будівлі, місця поклоніння або будівлі, що належать збройним силам.

Держави-члени також подбають про те, щоб середнє споживання первинної енергії житловими будинками було скорочено на 16% у 2030 році та на 20-22% у 2035 році. Принаймні 55% скорочення енергії буде досягнуто шляхом реконструкції 43% найгірших будівель. виконання житлових будинків. У своїх зусиллях щодо оновлення країни-члени запровадять заходи технічної та фінансової підтримки, зосередивши увагу на вразливих домогосподарствах.

Для того, щоб декарбонізувати будівельний сектор, національні плани реконструкції будівель включатимуть дорожню карту з метою поступової відмови від котлів на викопному паливі до 2040 року.

Нові правила забезпечать розміщення відповідних установок сонячної енергії в нових будинках, громадських будівлях і існуючих нежитлових будівлях, які реконструюються і для яких потрібен дозвіл. Вони також забезпечуватимуть стійку інфраструктуру мобільності, включаючи пункти підзарядки для електромобілів у будівлях або поруч із ними, попередню прокладку кабелів або каналів для розміщення майбутньої інфраструктури та паркувальних місць для велосипедів.

Тепер директива буде підписана та опублікована в Офіційному журналі ЄС. Країни-члени матимуть два роки, щоб включити положення директиви у своє національне

законодавство. Комісія перегляне директиву до 2028 року в світлі набутого досвіду та прогресу, досягнутого під час її впровадження.

Довідково

Переглянута директива щодо енергетичної ефективності будівель

Результати голосування на зборах "Придатний до 55 років":

Рада та Парламент досягли домовленості щодо пропозиції щодо перегляду Директиви про енергоефективність будівель (прес-реліз, 7 грудня 2023 р.)

Пакет "Fit for 55" (довідкова інформація)

Стратегія хвилі оновлення (Європейська комісія)

Відвідайте сторінку зустрічі

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/04/12/towards-zero-emission-buildings-by-2050-council-adopts-rules-to-improve-energy-performance/>

РІШЕННЯ (ЄС) 2024/1167 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ ВІД 11 КВІТНЯ 2024 РОКУ ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО РІШЕННЯ (ЄС) 2017/1324 ЩОДО ПРОДОВЖЕННЯ УЧАСТІ ЄС У ПАРТНЕРСТВІ З ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ У СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКОМУ РЕГІОНІ (PRIMA) В РАМКАХ ПРОГРАМИ "ГОРИЗОНТ ЄВРОПА"

Рішення (ЄС) 2017/1324 Європейського Парламенту та Ради про участь Союзу в Партнерстві з досліджень та інновацій у Середземноморському регіоні (PRIMA) було прийнято відповідно до Регламенту (ЄС) № 1291/2013 Європейського Парламенту та Ради (Горизонт 2020) на період до 31 грудня 2028 року.

У звіті Комісії від 31 травня 2023 року Європейському парламенту та Раді про проміжну оцінку PRIMA (Проміжна оцінка Комісії) зазначено, що держави-учасниці Південного Середземномор'я отримали 28% від загального обсягу коштів, виділених PRIMA до березня 2022 року. Вкрай важливо, щоб PRIMA підтримувала низку науково-дослідних заходів, щоб сприяти створенню довготривалих громад та посилити співпрацю між державами-учасницями Південного Середземномор'я та рівень їхньої участі.

Подальша фінансова підтримка PRIMA Союзом має надходити із загального бюджету Союзу, виділеного на Спеціальну програму впровадження програми "Горизонт Європа", створену Рішенням Ради (ЄС) 2021/764.

Союз бере участь у Партнерстві з досліджень та інновацій у Середземноморському регіоні (PRIMA), яке спільно здійснюють Болгарія, Хорватія, Кіпр, Франція, Німеччина, Греція, Ізраїль, Італія, Люксембург, Мальта, Португалія, Словенія, Іспанія, Туніс і Туреччина (держави-учасниці), відповідно до умов, викладених у цьому Рішенні, та після повідомлення про свою участь у діяльності PRIMA шляхом підписання листа-зобов'язання.

PRIMA сприяє досягненню загальних та конкретних цілей Регламенту (ЄС) 2021/695, а також виконує загальні цілі щодо розбудови дослідницького та

інноваційного потенціалу та розвитку знань і спільних інноваційних рішень для агропродовольчих систем, роблячи їх стійкими, а також для інтегрованого забезпечення та управління водними ресурсами в Середземноморському регіоні для того, щоб зробити управління ними та їх забезпечення більш стійкими, ефективними, економічно вигідними та екологічно та соціально стійкими, а також посилити їхній внесок у вирішення проблем нестачі води, продовольчої безпеки, харчування, здоров'я.

PRIMA підтримує широкий спектр науково-дослідної та інноваційної діяльності, як зазначено в її річній робочій програмі. PRIMA реалізується на основі річних робочих програм.

PRIMA надає Комісії та, у відповідних випадках, органам влади держав-учасниць доступ до всієї інформації, пов'язаної з непрямыми діями, які вона фінансує. Така інформація повинна включати внески та результати бенефіціарів, які беруть участь у непрямих діях, або будь-яку іншу інформацію, яка вважається необхідною для розробки, впровадження, моніторингу та оцінки політики чи програм Союзу або, де це можливо, держав-учасниць.

Діяльність PRIMA, включаючи її ефективність і прозорість, а також показники успішності, повинна постійно контролюватися і підлягати періодичним перевіркам для забезпечення найвищого впливу, наукової досконалості і найбільш ефективного і результативного використання ресурсів.

Проміжні та остаточні оцінки вивчають показники успішності та рівень участі, у тому числі держав-учасниць Південного Середземномор'я, а також виконання PRIMA своєї місії та цілей, а також охоплюють усю її діяльність та оцінюють її європейську додану вартість, ефективність, включаючи її відкритість та прозорість, актуальність здійснюваної діяльності, у тому числі в промисловості та малими та середніми підприємствами, неурядовими організаціями та громадянським суспільством, а також їх узгодженість та взаємодоповнюваність з відповідною регіональною, національною політикою та політикою Союзу, включаючи синергію з іншими частинами програми "Горизонт Європа", такими як інші партнерства, місії, кластери та тематичні або спеціальні програми. Оцінки повинні враховувати думки широкого кола зацікавлених сторін на рівні Союзу та на національному рівні. Вони повинні включати, де це доречно, оцінку найбільш ефективного способу політичного втручання для будь-яких майбутніх дій, а також доречність і послідовність будь-якого можливого оновлення PRIMA, враховуючи загальні пріоритети політики та ландшафт підтримки досліджень та інновацій, включаючи позиціонування на тлі інших ініціатив, що підтримуються програмою "Горизонт Європа".

[Рішення - ЄС - 2024/1167 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

КВІТНЕВИЙ ПАКЕТ ПОРУШЕНЬ – КЛЮЧОВІ РІШЕННЯ В ЕНЕРГЕТИЦІ

У своєму регулярному пакеті рішень про порушення Європейська комісія подає судові позови проти держав-членів за невиконання своїх зобов'язань згідно із законодавством ЄС. Ці рішення, що охоплюють різні сектори та сфери політики ЄС, спрямовані на забезпечення належного застосування законодавства ЄС на користь громадян і бізнесу. У переліку квітневих порушень 2 енергетичних мотивованих висновки.

Європейська комісія вирішила надіслати обґрунтований висновок Нідерландам (INFR(2021)0310) та додатковий обґрунтований висновок Словаччині (INFR(2021)0360) через неповне запровадження правил ЄС щодо стимулювання використання енергії з відновлюваних джерел, визначених *Директивою (ЄС) 2018/2001*.

Ця Директива забезпечує правову основу для розвитку відновлюваної енергетики в ЄС. Вона встановлює обов'язкову ціль на рівні ЄС до 2030 року щодо принаймні 32% енергії з відновлюваних джерел у валовому кінцевому споживанні енергії в Союзі, а також конкретні цілі для секторів опалення, охолодження та транспорту. Директива також сприяє участі громадян у переході на чисту енергію.

Кінцевий термін впровадження Директиви в національне законодавство – 30 червня 2021 року. У липні 2021 року Комісія надіслала лист з офіційним повідомленням Нідерландам через те, що вони не повідомили про повну транспозицію Директиви. На сьогодні країна лише частково транспонувала Директиву. Тому Комісія вирішила надати вмотивований висновок Нідерландам.

У випадку зі Словаччиною в січні 2023 року Комісія вирішила подати на Словаччину до Суду Європейського Союзу через те, що вона не повідомила про жодні заходи щодо транспонування Директиви. Після цього Словаччина повідомила про заходи транспонування і Комісія вирішила зупинити процедуру в суді. Після оцінки повідомлених заходів Комісія вирішила надіслати до Словаччини додатковий обґрунтований висновок, оскільки транспонування Директиви ще не завершено. Тепер обидві держави-члени мають 2 місяці, щоб відповісти та вжити необхідних заходів для завершення транспонування Директиви. В іншому випадку Комісія може вирішити передати справи до Суду Європейського Союзу.

Європейська комісія вирішила надіслати вмотивований висновок до Бельгії (INFR(2022)2032), Данії (INFR(2022)2102) та Іспанії (INFR(2022)2034) через те, що вони не повністю транспонували правила ЄС для внутрішнього ринку електроенергії, викладені в *Директиві (ЄС) 2019/944*, яка вносить зміни до *Директиви 2012/27/ЄС*. Директива встановлює ключові правила щодо організації та функціонування сектору електроенергії ЄС для створення інтегрованих, конкурентоспроможних, орієнтованих на споживача, гнучких, справедливих і прозорих ринків електроенергії в ЄС. Кінцевий термін транспонування Директиви в національне законодавство – 31 грудня 2020 року. Комісія надіслала листи з офіційним повідомленням до Бельгії та Іспанії у травні 2022 року та до

Дані у вересні 2022 року, дійшовши висновку, що не всі положення Директиви були перенесені до їхнього законодавства. Вивчивши відповіді зазначених держав-членів, а також повідомлені національні заходи транспонування, Комісія вважає, що ці держави-члени все ще не повністю транспонували Директиву.

Ці 3 держави-члени тепер мають два місяці, щоб вжити необхідних заходів і повідомити Комісію. В іншому випадку Комісія може вирішити передати справи до Суду Європейського Союзу.

Щоб отримати додаткові відомості про процедуру порушення ЄС, перегляньте повний *прес-реліз* та запитання і відповіді. Щоб отримати докладнішу інформацію про історію справи, ви можете переглянути *ресурс рішення про порушення*.

https://energy.ec.europa.eu/news/april-infringement-package-key-decisions-energy-2024-04-24_en

РІШЕННЯ КОМІСІЇ ЩОДО РІЧНОГО ПЛАНУ ДІЙ НА 2024 РІК ІЗ ПРОТИДІЇ ГЛОБАЛЬНИХ ЗАГРОЗАМ МИРУ, СТАБІЛЬНОСТІ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТАМ ВІД 22.03.2024 № COM (2024) 2042

EUR-Lex
Access to European Union law

Для того, щоб забезпечити виконання річного плану дій на 2024 рік щодо глобальних загроз, який є частиною тематичної програми стосовно миру, стабільності та запобігання конфліктам, необхідно

прийняти щорічне фінансування річної робочої програми на 2024 р. Стаття 110 Регламенту (ЄС, Євратом) 2018/1046 ("Фінансовий регламент") встановлює детальні правила фінансування.

Комісія прийняла тематичну програму "Глобальна Європа – мир, стабільність і запобігання конфліктам" на 2021-2027 роки (C(2021) 8985). Пріоритети у сфері "Глобальні загрози" спрямовані на вирішення глобальних, трансрегіональних і нових загроз людям, державам і критичній інфраструктурі.

Цілями, які переслідує річний план дій на 2024 рік, є знищення транснаціональних терористичних мереж і боротьба з насильницьким екстремізмом, пом'якшення наслідків і готовність до хімічних, біологічних, радіологічних та ядерних ризиків (CBRN), боротьба з організованою злочинністю, включаючи торгівлю наркотиками, усунення загроз миру та безпеці, пов'язаних зі зміною клімату та пов'язаною з ними екологічною кризою, а також захист критичної інфраструктури від загроз безпеки.

Річний план дій на 2024 рік містить фінансування заходів із досліджень, технологій, інновацій у кожній означеній сфері. Наприклад:

- "Боротьба з тероризмом" – нові технології та безпека (4,5 мільйона євро): зміцнення технологічних можливостей і спроможностей правоохоронних органів країн-партнерів у боротьбі з тероризмом, дотримання прав людини та верховенства права. ЄС визнає, що нові технології пропонують потенціал для боротьби з терористичною загрозою, і закликає до нарощування потенціалу з партнерами, щоб максимізувати переваги нових технологій у боротьбі з тероризмом. План дій ЄС з прав людини закликає до

боротьби з дезінформацією, мовою ненависті, насильницьким, екстремістським і терористичним контентом, у тому числі шляхом, зокрема:

- проведення досліджень щодо зміцнення та забезпечення дотримання законодавства/нормативних актів, розбудови потенціалу та освіти;
- проведення дослідження щодо участі та представництва жінок у сфері безпеки/кримінального правосуддя та боротьби з тероризмом,
- підтримки розвитку партнерства та інновацій у правоохоронній сфері, в тому числі щодо штучного інтелекту, обміну знаннями про нові технології у боротьбі з тероризмом;
- зміцнення потенціалу контртерористичних підрозділів щодо використання (і зловживання) штучного інтелекту та сприяти інноваціям ШІ в епоху боротьби з тероризмом.

- "Загрози, пов'язані із навмисним, випадковим або природним викидом хімічних, біологічних, радіологічних і ядерних матеріалів або агентів, а також пов'язаних ризиків" (25 млн євро) - покращене виявлення та пом'якшення ризиків, пов'язаних із означеними матеріалами чи агентами

В останні роки глобальний ландшафт цих ризиків значно змінився, включаючи появу нових ризиків та загроз, що виникають внаслідок швидкого технологічного розвитку в біомедичних, нанотехнологічних, енергетичних, радіотерапевтичних, хімічних дослідженнях, дослідженнях з ІКТ (квантові обчислення, 3D-друк), ШІ, систем озброєння тощо. Зміна клімату та погіршення навколишнього середовища також є потенційними примножувачами загроз, спричиняючи дефіцит ресурсів та появу і поширення нових інфекційних захворювань, таких як COVID-19. У разі масових аварій нестабільність, що виникає в результаті, може поставити під сумнів здатність держав забезпечити стабільне та безпечне середовище та сильно вплинути на соціальний і економічний порядок, включаючи глобальні ланцюжки поставок.

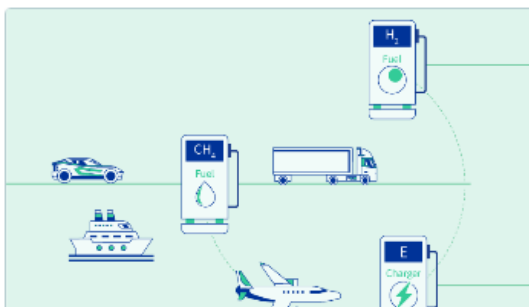
План дій містить такі заходи НТІ:

- поширення перепідготовки та альтернативного працевлаштування (мирна дослідницька діяльність або комерційні програми) вчених, які мають знання про технології подвійного використання.
- розроблення програми охоплення промисловості, наукових кіл та дослідницького співтовариства діалогом із підвищення обізнаності та співпраці;
- підтримка фундаментальних і прикладних досліджень, які сприятимуть вирішенню національних і глобальних технологічних проблем, включаючи криміналістику.

Програма передбачає також синергію з іншими фінансованими ЄС ініціативами щодо запобігання, готовності та реагування на природні та антропогенні катастрофи, а також щодо досліджень та інновацій. Співпраця з Інструментом співробітництва у сфері ядерної безпеки буде посилена, а спільні проекти сприятимуть розв'язанню проблем безпеки.

[EUR-Lex - C\(2024\)2042 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

РЕГЛАМЕНТ ЩОДО ОБМЕЖЕНЬ ВИКИДІВ ДЛЯ ЛЕГКОВИХ АВТОМОБІЛІВ, МІКРОАВТОБУСІВ І ВАНТАЖІВОК

12 квітня 2024 року Рада ЄС прийняла регламент Євро 7, який встановлює правила щодо обмежень викидів для дорожніх транспортних засобів та довговічності акумуляторів. Регламент охоплює легкові автомобілі, фургони та великовантажні транспортні засоби в одному законодавчому акті та спрямований на подальше

зниження викидів забруднюючих речовин у повітря від вихлопних газів та гальм. Новий регламент також встановлює суворіші вимоги до довговічності акумулятора.

Для легкових автомобілів і мікроавтобусів регламент зберігає існуючі обмеження викидів вихлопних газів Євро 6, але вводить суворіші вимоги до твердих частинок. Для великовантажних автобусів і вантажівок регламент встановлює більш суворі обмеження для різних забруднюючих речовин, включаючи ті, які досі не регулювалися, такі як закис азоту (N₂O). Крім того, Євро 7 вводить більш суворі обмеження на викиди частинок, що утворюються при гальмуванні, з конкретними обмеженнями для електромобілів.

У Регламенті зауважується, що успішний перехід до мобільності з нульовими викидами потребує інтегрованого підходу та належного сприятливого середовища для стимулювання інновацій і збереження технологічного лідерства Союзу у секторі автомобільного транспорту, що потребує забезпечення державних та приватних інвестицій у дослідження та інновації, збільшення пропозицій транспортних засобів з нульовим і низьким рівнем викидів і т.д.

[Euro 7: Council adopts new rules on emission limits for cars, vans and trucks - Consilium \(europa.eu\)](https://consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/0412-emissions-vehicles/)

ПРОМИСЛОВІ ВИКИДИ: РАДА ТА ЄВРОПАРЛАМЕНТ ДОМОВИЛИСЯ ПРО НОВІ ПРАВИЛА ЩОДО ПРОМИСЛОВИХ ШКІДЛИВИХ ВИКИДІВ ТА ПОКРАЩЕННЯ ДОСТУПУ ГРОМАДСЬКОСТІ ДО ІНФОРМАЦІЇ

12 квітня 2024 року Рада ЄС прийняла переглянута *директиву про промислові викиди (СВП)* та *регламент про створення порталу промислових викидів (ІЕР)*, два взаємодоповнюючих

законодавчих акти, спрямованих на регулювання та моніторинг впливу промислової діяльності на навколишнє середовище. Переглянута директива додає до сфери своєї дії тваринницькі ферми, включаючи свиноферми та птахофабрики, гірничодобувну діяльність та великомасштабне виробництво акумуляторів.

Нові правила забезпечать кращий захист здоров'я людей та навколишнього середовища за рахунок скорочення шкідливих викидів від промислових установок, одночасно сприяючи енергоефективності, циркулярній економіці та декарбонізації.

Ці акти також покращать звітність про екологічні дані шляхом оновлення існуючого Європейського реєстру викидів та перенесення забруднюючих речовин (E-PRTR) з метою створення більш всеосяжного та інтегрованого порталу промислових викидів.

Комісія засновує та керує інноваційним центром промислової трансформації та викидів ("центр" або "INCITE"). Центр збирає та аналізує інформацію про інноваційні методи, включаючи нові та трансформаційні методи, які сприяють, серед іншого, мінімізації забруднення, декарбонізації, ресурсоефективності, циклічній економіці з використанням меншої кількості або безпечніших хімічних речовин, що стосується діяльності в рамках цієї директиви, а також характеризують рівень їх розвитку та їх екологічну ефективність. Роботі Центру допомагають, зокрема, відповідні науково-дослідні інститути, дослідницькі та технологічні організації.

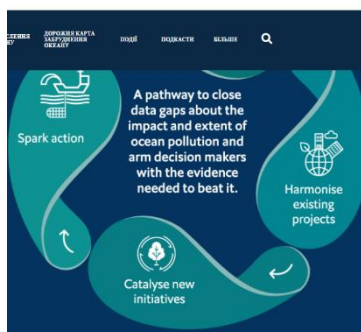
До 30 червня 2028 року та кожні 5 років після цього Комісія має подавати Європейському Парламенту та Раді звіт про виконання Директиви та Регламенту. Звіт повинен містити інформацію про види діяльності, щодо яких зроблені висновки, враховувати динаміку інновацій, включаючи нові технології, потребу у подальших заходах із запобігання забрудненню. Метою звіту є, серед іншого, забезпечення приведення Регламенту та додатків до нього у відповідність з науково-технічним прогресом.

У процесі перегляду належним чином враховуються міжнародні ініціативи, спрямовані на вирішення викидів забруднюючих речовин від промислової діяльності та вплив викидів таких забруднюючих речовин на здоров'я людини чи навколишнє середовище, а також прогрес у наукових дослідженнях і техніці.

[Промислові викиди: Рада підписує оновлені правила для кращого захисту навколишнього середовища - Consilium \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/epr/indicators)

АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

ДОРОЖНЯ КАРТА ІЗ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЗАБРУДНЕННЯ ОКЕАНУ

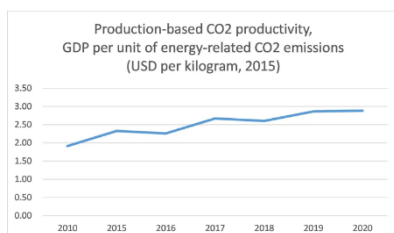
Забруднення океану є комплексною проблемою. Воно загрожує екосистемам, здоров'ю людей та економік, але брак даних про його вплив означає, що відносно мало робиться для того, щоб запобігти та вирішити цю проблему.

За два роки об'єднано сотні зацікавлених сторін у системі ООН – із сфер науки, промисловості, політики, бізнесу та фінансів, щоб зрозуміти дещо про забруднення океану та способи боротьби з цим. Дорожня карта – це синтез цієї роботи.

Ця дорожня карта представляє стратегічний шлях до вирішення ключового виклику Десятиліття океану ООН "Наука для сталого розвитку", пропонуючи радикальну реформу підходу до запобігання хімічному забрудненню моря.

[Глобальний океан, вільний від шкідливого впливу забруднення: дорожня карта дій \(backtoblueinitiative.com\)](https://backtoblueinitiative.com)

ДОПОВІДЬ ОЕСР "ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗЕЛЕНОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ"

Війна завдала широкомасштабної та серйозної шкоди навколишньому середовищу України та за її межами. Обстріли лісів, наземних і морських екосистем, промислових об'єктів, транспортної інфраструктури та будинків, а також інфраструктури водопостачання, каналізації та поводження з відходами спричинили широкомасштабну та серйозну шкоду з негайними та довгостроковими наслідками для здоров'я людини та екосистем.

Приклади впливу війни на навколишнє середовище

Через постійний шквал ударів по нафтопереробних заводах, хімічних заводах, енергетичних об'єктах, промислових складах або трубопроводах повітря, вода та ґрунт країни були забруднені токсичними речовинами та обвалами будівель, що може спричинити довгострокові загрози здоров'ю, такі як ризик раку та респіраторних захворювань. Багато з цих проблем можна вважати транскордонними, тому вплив буде відчуватися не лише в Україні, але й в інших країнах, і створюватиме серйозні ризики для здоров'я населення. Щодня реєструються випадки впливу токсичних газів, що виділяються під час вибухів.

Через пошкодження інфраструктури водопостачання приблизно 1,4 мільйона людей в Україні зараз не мають доступу до безпечної води, а ще 4,6 мільйона людей мають обмежений доступ.

Військові дії також призвели до різкого збільшення кількості відходів, деякі з яких є токсичними, включаючи уламки снарядів, медичні відходи або будівельне сміття, що містить азбест, ПХБ і важкі метали, і потребують спеціального поводження, транспортування та утилізації.

Також страждає природа та екосистеми. Внаслідок військових дій Росії постраждали 900 заповідних природних територій України, приблизно 1,2 мільйона гектарів, або близько 30% усіх заповідних територій України, постраждали від наслідків війни.

У короткостроковій перспективі Україна має зосередитися на усуненні та зменшенні безпосередніх ризиків, які війна становить для здоров'я людей та навколишнього середовища. У довгостроковій перспективі післявоєнну "зелену" реконструкцію слід розглядати не як бажану, але не обов'язкову "додаткову пропозицію", а як економічну необхідність для фундаментальної трансформації України до зеленої та нульової економіки.

Реконструкція надасть Україні можливість перескочити до більш екологічних технологій, зменшити залежність від викопного палива та наблизитися до економіки з нульовим чистим виходом.

[Environmental impacts of the war in Ukraine and prospects for a green reconstruction \(oecd.org\)](https://www.oecd.org/en/publications/2022/04/environmental-impacts-of-the-war-in-ukraine-and-prospects-for-a-green-reconstruction)

GENERATIVE AI: ЯК ВІН ЗМІНИТЬ НАУКУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СУСПІЛЬСТВО?

Цей спеціальний звіт, створений за круглим столом *Science|Business*, обговорює, як генеративний штучний інтелект (GenAI) трансформує роботу дослідників і відкриває нові можливості для перетворення результатів досліджень у рішення на користь політики та суспільства.

Ще будучи зародковим, GenAI демонструє потенціал для стимулювання наукових відкриттів і розробок у багатьох галузях і дисциплінах. Крім захоплюючих перспектив у створенні гіпотез і нових наукових відкриттів, він має стати цінним інструментом для дослідників, щоб відстежувати світові розробки у своїй та інших галузях, а також для політиків, щоб знаходити та використовувати найновіші докази, дані та аналіз з будь-якої теми.

Університети, спонсори, дослідники, видавці та інші зацікавлені сторони починають усвідомлювати переваги застосування GenAI для екстраполяції цінних знань із рецензованого контенту. У той же час зростає усвідомлення ризиків, якими необхідно керувати, таких як потенційні неточності та неправильне тлумачення наукових результатів, потенційна упередженість, порушення конфіденційності та безпеки, а також порушення авторських прав.

Президент Комісії фон дер Ляєн нещодавно запропонувала три стовпи для забезпечення відповідального та ефективного розвитку штучного інтелекту в Європі: огороження, управління та спрямування інновацій. Усі ці три стовпи взаємопов'язані. Огороження забезпечують необхідні межі та захист, управління забезпечує належний нагляд і підзвітність, а скерування інновацій гарантує, що розробка штучного інтелекту спрямована на отримання корисних і продуктивних результатів.

Щоб глибше розглянути ці теми, 29 листопада Science|Business скликав обрану групу високопоставлених осіб і експертів – з Європи та інших країн – для вивчення "потрійної спіралі" питань: як GenAI змінює світ науки, майбутні наслідки для впливу науки на суспільство, і де політики повинні зосередити свої зусилля, щоб забезпечити найкращі можливі результати цієї трансформаційної технології. У цьому звіті викладено ідеї, висновки та рекомендації, які випливають із цього обговорення за круглим столом.

Звіт

<https://sciencebusiness.net/report/generative-ai-how-will-it-transform-science-and-its-impact-society-0>

ЗВІТ ПРО ЄВРОПЕЙСЬКУ ІННОВАЦІЙНУ ПОЛІТИКУ

European Policy Analysis Group опублікувала звіт "Інноваційна політика ЄС: як уникнути пастки середньої технологічності".

У звіті стверджується, що ЄС програє глобальну інноваційну гонку. Промисловість ЄС інвестує менше у дослідження та розробки, ніж підприємства США, вона значно відстає у програмному забезпеченні та штучному інтелекті, а її фармацевтична складова знаходиться під загрозою.

Понад 20 років компанії, переважно з автомобільного сектору, домінували в інноваційній діяльності ЄС. European Policy Analysis вказує на те, що існуючі програми ЄС для сприяння інноваціям, у тому числі під керівництвом Європейської інноваційної ради (EIC), "далекі від золотого стандарту США – моделі Агентства передових дослідницьких проектів (ARPA)".

Також у звіті говориться, що "місії та система управління Horizon Europe не відповідають інноваційним викликам і закріплюють промисловість у середньотехнологічному діапазоні. У цьому звіті стверджується, що поточні європейські зусилля недостатні як за кількістю, так і за якістю. Потрібні важливі реформи, щоб дати можливість Європі конкурувати із створення вартості".

https://iep.unibocconi.eu/sites/default/files/media/attach/Report_EU%20Innovation%20Policy.pdf?VersionId=MsKNtaKhnJ2OQ0m2Vq8bs0BOHx8e1CwJ

ДОПОВІДЬ ЛЕТТІ ПРОПОНУЄ П'ЯТУ СВОБОДУ ДОСЛІДЖЕНЬ, ІННОВАЦІЙ ТА ОСВІТИ

17-18 квітня 2024 року.

У червні 2023 року Європейська рада доручила Енріко Летті, колишньому президенту Ради Італії та президенту Інституту Жака Делора, підготувати доповідь високого рівня про майбутнє внутрішнього ринку ЄС. Звіт "*Набагато більше, ніж ринок*" було представлено на Європейському саміті в Брюсселі

Оскільки глобальний сценарій кардинально змінився з моменту введення концепції єдиного ринку, у звіті підкреслюється необхідність розвитку нового єдиного ринку. Серед іншого, звіт пропонує п'яту свободу для посилення досліджень, інновацій та освіти на єдиному ринку, що включало б свободу дослідження та створення знань на благо людства без дисциплінарних або штучних кордонів і обмежень. У звіті також зазначено, що міграція європейських талантів у пошуках можливостей за межі ЄС серйозно підриває інноваційну здатність Союзу. Звіт рекомендує, серед іншого, делегування Радою Європейській Комісії завдань з розробки комплексної стратегії єдиного ринку. У ньому також зазначено, що було б корисно створити Постійну громадянську конференцію для інформування та підтримки подальших дій у зв'язку з цим звітом. Громадянська конференція могла б підтримувати

зв'язок із трьома основними інституціями ЄС і виробляти рекомендації щодо впровадження Звіту.

У своїх висновках Європейська рада привітала презентацію Енріко Летти та запропонувала продовжити роботу над рекомендаціями, що містяться в ній, до кінця року. Рада заявила, що знадобляться зусилля як на рівні Союзу, так і на рівні держав-членів, а також у всіх сферах політики, щоб усунути розрив у зростанні, продуктивності та інноваціях між Союзом, його міжнародними партнерами та основними конкурентами. Крім того, Європейська рада закликала сприяти створенню більш сприятливого для інновацій середовища, заснованого на передовій науці, яка прискорює впровадження інновацій на ринку і промислове та комерційне розширення, водночас збільшуючи інвестиції у дослідження та розробки для досягнення цільового показника витрат у 3% ВВП.

<https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>

ЗВІТ BLUEINVEST 2024

BlueInvest Report 2024 показує значне зростання інвестицій в інновації блакитної економіки в останні роки.

Ці інвестиції зросли у 3 рази порівняно з попереднім 5 річним періодом і досягли 13 мільярдів євро за період з 2018 - 2023 рр. проти 3 972 євро за 2012-2017 рр.

З 2018 року кількість угод у блакитній економіці зростає:

- щороку укладається близько 270 угод;
- принаймні 30 фондів прямих інвестицій/венчурного капіталу зосереджені на

угодах щодо блакитної економіки, і їх кількість зростає.

75% європейських угод із блакитною економікою відбуваються в межах ЄС, причому половина інвесторів приходять з країн, що не входять до ЄС.

Три найбільш динамічні сектори: блакитна відновлювана енергія, блакитні технології та спостереження за океаном, а також аквакультура.

На іншому кінці спектру – сталий прибережний і морський туризм, а також охорона навколишнього середовища та відновлення з найменшою кількістю угод.

Довідково: Блакитна економіка охоплює всю економічну діяльність, яка пов'язана з океанами, морями і узбережжями і включає рибальство, аквакультуру, прибережний туризм, судноплавство та порти, офшорну відновлювану енергетику та біотехнології.

BlueInvest – це ініціатива ЄС, спрямована на стимулювання інновацій та інвестицій у стійкі технології для блакитної економіки. BlueInvest підтримується Європейським фондом морського та рибного господарства та групою ЄІБ.

https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/news/investments-blue-economy-are-increasing-2024-04-03_en?pk_source=ec_newsroom&pk_medium=email&pk_campaign=MARE+Newsletter

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

УКРАЇНА І СЛОВАЧЧИНА ПОСИЛЮЮТЬ СПІВПРАЦЮ В ОСВІТНІЙ ТА НАУКОВІЙ СФЕРАХ

Міністр освіти і науки України Оксен Лісовий нещодавно завершив візит до Словаччини, де мав конструктивну зустріч із колегою – міністром освіти, досліджень, розвитку та молоді Словацької Республіки Томашем Друкером.

Ключовим стало питання всебічної підтримки України Словаччиною у сфері освіти та науки. Словацька сторона запевнила, що й надалі надаватиме можливості для українських студентів і науковців, які знайшли притулок на словацькій землі.

Окрім того, сторони домовилися скликати 7-ме засідання Спільного комітету з науково-технічного та технологічного співробітництва, а також провести в 2024 році черговий конкурс спільних українсько-словацьких дослідницьких проєктів. Українська сторона висловила зацікавленість у долученні вітчизняних організацій до підготовки спільних проєктів за програмою ЄС "Горизонт Європа" та вивчення найкращих практик діяльності словацької мережі національних контактних пунктів цієї програми.

Не оминули тему підтримки словацької національної меншини в Україні. Українська сторона поінформувала словацького колегу про заходи, що вживають в Україні для забезпечення прав національних меншин, зокрема словаків.

Міністр Оксен Лісовий щиро подякував словацькій стороні за солідарність з Україною та постійну підтримку вітчизняної освітньо-наукової системи.

<https://mon.gov.ua/ua/news/ukrayina-i-slovachchina-posilyuyut-spivpracyu-v-osvitnij-ta-naukovij-sferah>

ЄС РОЗШИРЮЄ МІЖНАРОДНУ СПІВПРАЦЮ З КРИТИЧНОЇ СИРОВИНИ

Новий міжнародний форум має на меті посилити глобальну співпрацю у сфері критично важливих сировинних матеріалів, які є життєво важливими для зеленого та цифрового переходу. До нього входять Європейський Союз та його інші члени артнерства з безпеки корисних копалин, але, що важливо, також беруть участь чотири додаткові країни, включаючи багаті на корисні копалини центральноазіатські держави Казахстан і Узбекистан.

Критична сировина (CRM) є незамінною для широкого набору технологій, необхідних для стратегічних секторів Європейського Союзу, таких як промисловість з нульовим викидом, цифровий, космос і оборона. Попит на таку важливу сировину зростатиме й далі завдяки переходу на зелені та цифрові технології. Наприклад, очікується, що до 2030 року попит на літій в ЄС, який використовується в батареях електромобілів і

накопичувачах енергії, зросте в дванадцять разів. Тим часом постачання CRM знаходиться під загрозою через серйозні геополітичні, екологічні та інші проблеми.

Важливою подією є те, що Казахстан і Узбекистан разом з Намібією та Україною приєдналися до 15 існуючих партнерів із безпеки корисних копалин: Австралії, Канади, Естонії, Фінляндії, Франції, Німеччини, Індії, Італії, Японії, Норвегії, Республіки Корея, Швеції, Сполученого Королівства, США та ЄС. Розширена група запустила новий Форум партнерства з безпеки корисних копалин.

Форум об'єднає країни, багаті на ресурси, і країни з високим попитом на ці ресурси, а проєктна група зосереджена на підтримці та прискоренні впровадження сталого використання найважливіших корисних копалин.

Політичний діалог визначить політику для стимулювання сталого виробництва та місцевого потенціалу. Це сприятиме регулятивній співпраці для чесної конкуренції, прозорості та передбачуваності, а також просуванню високих екологічних, соціальних стандартів і стандартів управління в усіх ланцюгах постачання.

Участь у Форумі MSP буде відкрита для додаткових партнерів, які готові взяти на себе зобов'язання щодо ключових принципів, включаючи диверсифікацію глобальних ланцюгів постачання та високі екологічні стандарти, належне управління та справедливі умови праці. На знак міцної трансатлантичної співпраці ЄС і Сполучені Штати спільно очолитимуть новий форум. Разом з іншими партнерами вони обоє звертаються до потенційних членів в Америці, Африці, Азії та Європі.

Форум базується на прийнятому в березні 2023 року Пакеті критичних сировинних матеріалів ЄС, який наголошує на необхідності більш різноманітних і стійкіших ланцюжків постачання CRM через нові міжнародні партнерства. Останнім є партнерство між ЄС та Узбекистаном, які підписали Меморандум про взаєморозуміння, що започатковує стратегічне партнерство щодо критичної сировини. Ця важлива угода знаменує собою значний крок у напрямку забезпечення диверсифікованого та сталого постачання CRM для екологічного та цифрового переходу як в ЄС, так і в Узбекистані.

Важливо підвищити стійкість ланцюгів постачання CRM і налагодити діалог для підвищення прозорості заходів, пов'язаних з інвестиціями, операціями та експортом. Необхідно мобілізувати фінансування для проєктів, які є результатом партнерства між ЄС та Узбекистаном, а також для розвитку інфраструктури, наприклад, розвитку постачання чистої енергії.

Передбачається, що сфера співпраці включатиме досягнення сталого та відповідального пошуку та виробництва, а також дослідження та інновації, включаючи обмін знаннями та технологіями, пов'язаними зі стійкою розвідкою, видобутком, обробкою та переробкою CRM. Обидві сторони також співпрацюватимуть у розбудові спроможності забезпечити дотримання відповідних правил і в розвитку навчання та навичок.

Наступні кроки включають узгодження робочої дорожньої карти з конкретними кроками щодо її реалізації в рамках зобов'язань ЄС щодо встановлення взаємовигідних партнерських відносин у ланцюжку створення вартості CRM з країнами, багатими на ресурси. Узбекистан має другі за величиною запаси CRM в Центральній Азії, маючи значні

поклади різних мінералів, таких як мідь, молібден і золото. Стратегія видобутку корисних копалин країни узгоджується з її амбіціями збільшити обробку CRM як для внутрішньої, так і для міжнародної промисловості, зокрема в автомобільній та споживчій електроніці.

<https://uk.eureporter.co/politics/european-commission/2024/04/07/eu-expands-international-cooperation-on-critical-raw-materials/>

ЄС ЗМІЦНИТЬ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ, ГРУЗІЇ ТА МОЛДОВІ

25 березня в Кишиневі було запущено EU4IP – проєкт у сфері інтелектуальної власності. Його бюджет становить 4 млн євро, які було виділено ЄС. Ініціатива розрахована на чотири роки.

Проєкт EU4IP надасть Україні, Грузії та Молдові підтримку у зміцненні національних систем інтелектуальної власності. Ініціатива сфокусується на покращенні правових рамок та спрощенні їхнього узгодження із законодавством ЄС, підтримці установ і мереж у сфері інтелектуальної власності, співпраці в межах механізмів, що забезпечують дотримання законодавства, а також підвищенні обізнаності приватного сектору та малих і середніх підприємств.

Проєкт впроваджуватиметься Відомством з інтелектуальної власності ЄС (EUIPO) в партнерстві з Українським національним офісом інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), Національним центром інтелектуальної власності Грузії (Сакпатенті) та Державним агентством інтелектуальної власності Республіки Молдова (AGEPI).

Дізнатися більше:

Пресреліз

<https://eu4ukraine.eu/whats-happening-ua/news-ua/strengthen-intellectual-property-rights.html>

ЄІБ ТА УРЯД УКРАЇНИ ПІДПИСАЛИ МЕМОРАНДУМ ПРО ПРИСКОРЕННЯ РОЗГОРТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ТА ВТІЛЕННЯ ПРОЄКТІВ НА МІСЦЯХ

- Новий меморандум визначає пріоритети та посилює співпрацю з метою прискорення нових інвестицій для України. 560 млн євро можуть бути використані на поточні проєкти у 2024 році.
- Окрім підтримки найважливіших державних секторів, як-от житлово-комунального господарства, енергетики та транспортної інфраструктури, зусилля також будуть зосереджені на розширенні підтримки ЄІБ приватного сектору та посиленні консультативних послуг.

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) та уряд України домовилися про стратегічні рамки співпраці для підтримки зусиль України з реконструкції, відновлення та інтеграції до ЄС. Це посилене партнерство окреслює майбутні інвестиції в найважливіші ініціативи державного та приватного секторів, які підтримуватимуться коштами з Фонду ЄІБ "EU for Ukraine" та Українського Фонду (Ukraine Facility) від ЄС вартістю 50 млрд євро, у впровадженні якого ЄІБ відіграє ключову роль.

Підписаний меморандум закликає до швидкого втілення поточних проєктів ЄІБ в Україні, на які у країні є доступ до 500 млн євро кредитних коштів ЄІБ та 60 млн євро грантових коштів ЄС у 2024 році. Угода також окреслює критичні проєкти державного сектору, такі як ремонт житла та громадських будівель, муніципальна інфраструктура, енергетика, автомобільні дороги, залізниця, охорона здоров'я та цивільний захист. На втілення цих проєктів ЄІБ готовий інвестувати щонайменше 2 млрд євро, які будуть виділені з Українського Фонду (Ukraine Facility). Мова йде про модернізацію ключових експортних маршрутів та залізничних ліній, збільшення виробництва гідроенергії та енергії з відновлюваних джерел, а також зміцнення національної електромережі та закладів охорони здоров'я України.

Меморандум також підкреслює збільшення підтримки ЄІБ приватному сектору, зокрема в контексті інструментів фінансування та розподілу ризиків, таких як часткові портфельні гарантії. Це дозволить українським банкам та фінансовим посередникам забезпечити життєво важливий доступ до фінансування для місцевих МСП на вигідних умовах.

Окрім того, угода передбачає посилену консультативну підтримку України шляхом відкриття доступу до програми консультативних послуг *JASPERS*, щоб допомогти підготувати значні інвестиції та покращити здатності відповідати стандартам ЄС.

Меморандум підписали Президентка ЄІБ Надя Кальвіньо та Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль на Весняних зборах 2024 у Вашингтоні, а Комісар ЄС Валдіс Домбровскіс, який був присутній при цьому, підтримав угоду під час церемонії підписання.

<https://eu4ukraine.eu/whats-happening-ua/news-ua/to-accelerate-deployment-of-financial-support.html>

УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА СВІТОВОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРИ

ОСОБИСТІТЬ, УНІВЕРСИТЕТ, СУСПІЛЬСТВО: ВЗАЄМОДІЯ В УМОВАХ ЗМІН. ЗА ПІДТРИМКИ ЄС ВІДБУЛАСЯ ФІНАЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОЄКТУ REDU

12 квітня 2024 року партнери проєкту ЄС "Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад" / "Reinventing displaced universities: enhancing competitiveness, serving communities" (REDU) провели фінальну конференцію з презентацією отриманих результатів.

Конференція об'єднала разом близько 100 представників Представництва ЄС в Україні, Британської Ради в Україні, Міністерства освіти і науки України, Національного офісу Еразмус+ в Україні, Інституту вищої освіти НАПН України, Маріупольського державного університету, Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля та інших переміщених університетів.

Учасники конференції мали можливість обговорити ключові здобутки, отримані уроки, цінний досвід та завдання для подальшого розвитку під час робочих сесій, що були

організовані за такими темами: 1) Цифровий університет; 2) Вдосконалення викладання; 3) Англомова компетентність персоналу; 4) Студентське врядування; 5) Стратегування та розвиток університету; 6) Університет і громада; 7) Управління фінансами міжнародних проєктів і розвиток університету.

Результати обговорень робочих груп представили модератори під час заключної пленарної сесії. Всі групи відзначили системний і практичний вплив проєкту на покращення якості освітнього процесу та міжнародної діяльності, підвищення ефективності управління, розбудову комунікаційних каналів

Термін реалізації проєкту REDU: 2020 – 2024

Мета проєкту – підвищити привабливість та конкурентоспроможність переміщених університетів шляхом посилення їх інституційної спроможності, розбудови ефективного врядування, вдосконалення викладання і навчання та розвитку інтернаціоналізації.

Цілі проєкту:

- Вдосконалити інфраструктуру переміщених університетів задля надання якісної освіти та динамічного залучення громад.
- Посилити інституційний потенціал переміщених університетів через розвиток спроможності їх керівництва, персоналу і студентів краще відповідати на виклики, що постають перед університетами, місцевими громадами та Донецькою і Луганською областями.
- Підвищити соціальну відповідальність переміщених університетів через залучення академічної спільноти до розв'язання соціальних, економічних, екологічних культурних та інших проблем.

Консорціум партнерів:

Координатор – Інститут вищої освіти НАПН України; спів-виконавці: Маріупольський державний університет (до якого був приєднаний Донецький державний університет управління); Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля (до якого був приєднаний Луганський національний аграрний університет); Британська Рада в Україні.

<https://eu4ukraine.eu/whats-happening-ua/news-ua/interaction-in-conditions-of-change.html>

УКРАЇНСЬКІ НАУКОВЦІ ЗМОЖУТЬ ВЗЯТИ УЧАСТЬ У КОНКУРСАХ, ЩОБ КОРИСТУВАТИСЯ ІНФРАСТРУКТУРОЮ ІНШИХ КРАЇН В АРКТИЦІ ТА АНТАРКТИЦІ – ПЕРША НАРАДА ПРОЄКТУ POLARIN

Як українські вчені отримають доступ до полярних інфраструктур інших країн і прийматимуть іноземних колег на "Вернадському" та "Ноосфері" в межах проєкту POLARIN? Про це йшлося під час першої установчої зустрічі проєкту, що відбулася в м. Бремергафен, Німеччина.

Він реалізується в межах програми ЄС Горизонт Європа і налічує 50 організацій з різних країн, що займаються

дослідженнями в Антарктиці та Арктиці. Україну представляє Національний антарктичний науковий центр.

POLARIN присвячений доступу до полярних інфраструктур і об'єднує такі з них:

- 38 полярних станцій, з яких 11 – антарктичних, зокрема українська станція "Академік Вернадський";
- 12 полярних науково-дослідницьких суден, серед яких наш флагман "Ноосфера";
- 18 обсерваторій, 4 репозитарії та 7 баз даних.

Для надання доступу до цих інфраструктур у межах POLARIN буде проведено три конкурси наукових проєктів. Перший відбудеться 2025 року.

Дослідники повинні будуть подати свою наукову програму з обґрунтуванням, чому її слід проводити саме на цій станції чи судні. Далі оберуть переможців, які за кошти ЄС отримують доступ до відповідної інфраструктури.

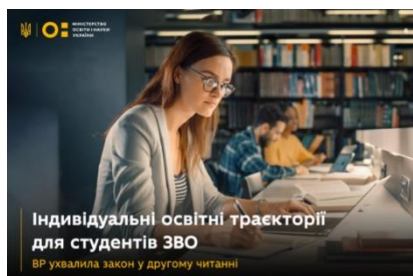
Такі конкурси повторюватимуться 2026-го та 2027 років.

Важливо, що для отримувачів грантів проводитимуть тренінги з інформацією про одержання спеціальних дозволів для досліджень, техніку безпеки, правила використання та поширення наукової інформації тощо.

Уся інформація про подальше впровадження проєкту та майбутні конкурси розміщуватиметься на сайті та в соцмережах НАНЦ.

<https://mon.gov.ua/ua/news/ukrayinski-naukovci-zmozhut-vztyati-uchast-u-konkursah-shob-koristuvatisya-infrastrukturoyu-inshih-krayin-v-arktici-ta-antarktici-persha-narada-proyektu-polarin>

УДОСКОНАЛЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА РОЗВИТОК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСВІТНІХ ТРАЄКТОРІЙ: УХВАЛЕНО ЗАКОН У ДРУГОМУ ЧИТАННІ

23 квітня в другому читанні Верховна Рада України ухвалила Закон "Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу у вищій освіті". Закон є важливою складовою комплексної трансформації системи вищої освіти.

Що зміниться для студентів закладів вищої освіти:

- Студенти зможуть індивідуалізувати освітні траєкторії за допомогою міждисциплінарних освітніх програм. Закон уможливує модель "вступу на галузь" через міждисциплінарну освітню програму, яка передбачає вибір конкретної спеціальності не одразу, а після одного або півтора року навчання в університеті. Також на бакалаврському рівні з'являться міждисциплінарні освітні програми (у межах галузі або міжгалузеві), які відповідатимуть конкретним запитам регіонів, роботодавців.

- Здобувачі зможуть скористатися гнучкішими темпами і зберегти строки навчання. Студенти контрактної форми зможуть самостійно визначати тривалість навчання в університеті: закінчити 4-річну бакалаврську програму за три роки або поєднувати навчання з роботою і завершити необхідні 240 кредитів ЄКТС за 6-8 років.

- Учасники академічної мобільності зможуть визнати результати навчання, здобуті у формальній, неформальній та інформальній освіті. Це особливо актуально для тих студентів, які поєднують навчання в українських ЗВО та за кордоном. Для цього буде створено відповідний Порядок.

- Зміни для закладів вищої освіти: університети отримають більшу автономію й зможуть самостійно визначати інструменти для досягнення встановлених стандартом компетентностей з нерегульованих спеціальностей, що наближає українську систему вищої освіти до європейських стандартів. Вибіркових дисциплін стане більше.

Важливе уточнення:

стандарты вищої освіти оновлюватимуть упродовж наступних місяців, у них з'явиться більше вибіркової, що допоможе збільшити конкуренцію в університетах. Відтепер викладачі інноваційних курсів отримають більше можливостей, а студенти – вищу якість освіти;

для таких регульованих спеціальностей, як право, медицина, правоохоронна діяльність тощо, будуть детально визначені вимоги до компетентностей та результатів навчання. Для цих спеціальностей передбачено державні кваліфікаційні іспити.

<https://mon.gov.ua/ua/news/udoskonalennya-vishoyi-osviti-ta-rozvitok-individualnih-osvitnih-trayektorij-uhvaleno-zakon-u-drugomu-chitanni>

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ ПІДТРИМУЄ ЦИФРОВУ ТРАНСФОРМАЦІЮ УКРАЇНИ: РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ EU4DIGITALUA

Протягом останніх чотирьох років проєкт EU4DigitalUA, що фінансується Європейським Союзом, підтримував цифрову трансформацію України. Станом на кінець березня 2024 року команда Академії електронного управління закінчила впровадження трьох компонентів проєкту з загальним бюджетом 10 мільйонів євро. Ці компоненти – розвиток інтероперабельності та інфраструктури цифрового уряду, розробка електронних послуг та підтримка кібербезпеки.

Робота проєкту сприяла розвитку цифрової інфраструктури, підтримувала систему "Трембіта" та сприяла її масштабуванню. За чотири роки система провела понад 5 мільярдів безпечних обмінів даними між державними інформаційними системами. Це стало можливим завдяки роботі проєкту з модернізації 10 основних державних реєстрів, створенню платформи Diia.Engine, та впровадженню 59 вебсервісів та 66 вебклієнтів на базі системи. Також проєкт сприяв гармонізації та визнанню українських електронних довірчих послуг сумісними з eIDAS стандартами, що наближає Україну до єдиного цифрового ринку ЄС.

Проєкт EU4DigitalUA долучився до впровадження 54 електронних послуг, які зробили державні сервіси більш доступними та ефективними. Серед них 3 унікальні комплексні послуги, які містять до 15 послуг в кожній: e-Підприємець, зарахування іноземних студентів та програма електронного резидентства uResidency. Також проєкт

долучився до розробки цифрових COVID-сертифікатів, витягу про несудимість і подання заяви про шлюб у Дії.

Зміцнення кібербезпеки також було одним з пріоритетів проекту. Були проведені дві хвили практичних кібернавчань та розроблені рекомендації щодо обміну інформацією про кіберзагрози що допомогло гармонізувати українське законодавство з Європейським і покращити реакцію на масштабні кібератаки рф під час війни. Також була розроблена і технічно реалізована Підсистема моніторингу доступу до персональних даних, що допоможе українцям краще контролювати свої персональні дані.

Довідкова інформація:

EU4DigitalUA є частиною підтримки, що надається Європейським Союзом Україні, та продовжує роботу проекту EGOV4UKRAINE, реалізованого протягом 2016-2021 в межах Програми U-LEAD з Європою. Маючи бюджет у 20,5 млн євро, EU4DigitalUA фокусується на подальшому розвитку інфраструктури цифрового уряду, електронних державних послугах, кібербезпеці та захисті даних. Проект фінансується Європейським Союзом та спільно імплементується Академією електронного управління (eGA, Естонія) та Міжнародною та іbero-американською фундацією державного управління та політики (FIIAPP, Іспанія).

https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/європейський-союз-підтримує-цифрову-трансформацію-україни-результати-роботи-eu4digitalua_uk?s=232

МОН СТВОРЮЄ МІЖВІДОМЧУ КОМІСІЮ З ПИТАНЬ СПІВПРАЦІ З ЮНЕСКО ЗА НАПРЯМОМ ОКЕАНОГРАФІЇ

МОН оголошує про створення *Міжвідомчої комісії* з питань співпраці з Міжурядовою океанографічною комісією ЮНЕСКО.

Мета Комісії – посилення співпраці з міжнародними організаціями задля безпеки України, координація досліджень, створення потенціалу для розвитку знань про природу та ресурси океану та прибережних районів, їх застосування в цілях покращення управління, сталого розвитку, захисту морського середовища. У межах співпраці передбачається участь України у діяльності Міжурядової океанографічної комісії ЮНЕСКО й впровадження спільної стратегії та представлення її на міжнародних платформах.

Довідково:

28 червня 2023 року під час 32-ї сесії Асамблеї Міжурядової океанографічної комісії (МОК) ЮНЕСКО Україна була обрана до Виконавчої ради МОК на період 2023-2025 років.

Згідно з рішенням уряду від 13 вересня 2002 року, МОН спільно з НПП відповідає за виконання обов'язків, пов'язаних з членством України в Міжурядовій океанографічній комісії. Цей крок сприятиме науковому співробітництву між українськими та міжнародними науковцями, обміну досвідом й зміцненню позиції України в глобальній науковій спільноті.

<https://mon.gov.ua/ua/news/mon-stvoryuye-mizhvidomchu-komisiyu-z-pitan-spiivpraci-z-yunesko-za-napryamom-oceanografiyi>

ВІДБУВСЯ УКРАЇНСЬКИЙ ФОРУМ МІЖНАРОДНОЇ ОСВІТИ

10 квітня відбувся Український форум міжнародної освіти за участю заступника міністра освіти і науки Михайла Винницького. Форум організовано Державним підприємством "Український державний центр міжнародної освіти".

Захід зібрав понад 300 учасників як в офлайн-, так і в онлайн-форматах, серед них були представники закладів вищої освіти, численних державних та освітніх інституцій тощо.

Під час Форуму порушили такі питання:

новації законодавства щодо іноземних студентів в Україні;

забезпечення якості вищої освіти в Україні;

міграційні аспекти в питанні навчання іноземних студентів;

інтернаціоналізація вищої освіти.

<https://mon.gov.ua/ua/news/predstavniki-mon-uzlyali-uchast-v-ukrayinskomu-forumi-mizhnarodnoyi-osviti>

НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ПРОЄКТІВ CORDIS, ЩО СПРИЯЮТЬ МІСІЇ ЄС "ВІДНОВИТИ НАШ ОКЕАН І ВОДИ"

Місія "Відновити наш Океан і води" (*Restore our Ocean and Waters*) спрямована

на захист і відновлення здоров'я океану і вод шляхом регіональної співпраці та широкої мобілізації і впровадження інноваційних рішень. Ці скоординовані зусилля об'єднують необхідні ресурси у плані фінансів, політики та нормативних актів для досягнення амбітної мети Місії. Кожен пакет результатів пов'язаний з однією з цілей або механізмів Місії:

"Пізнання глибше: розвиток знань про океан та його стійке управління" (*Diving deeper: Propelling ocean knowledge and its sustainable management*) – висвітлює 13 дослідницьких проєктів, що фінансуються ЄС, підкреслюючи їх вирішальну роль у спостереженні за океаном для сталого управління океаном. Їхні результати охоплюють спостереження за океаном з фізичної, геохімічної та біологічної точок зору та стосуються як прибережних, так і океанських зон, а також ролі морських дослідницьких інфраструктур.

Наприклад, проєкт TechOceanS створив технології дистанційного зондування для отримання важливих даних про океан. NautilOS розробив нове покоління економічно ефективних датчиків і пробовідбірників. Дистанційно керовані апарати (ROV) і автономні підводні апарати (AUV) були додані до європейського дослідницького флоту в рамках проєкту Eurofleetplus.

"Подолання морського сміття від джерела до моря" (*Tackling marine litter from source to sea*) – цей пакет демонструє проєкти, спрямовані на досягнення мети 2: запобігання та ліквідація забруднення. Опублікований 12 лютого, він висвітлює 12 фінансованих ЄС ініціатив, які сприяють очищенню водних екосистем, прокладаючи шлях до процвітаючого

океану. Наприклад, в рамках проєктів LimnoPlast та PlasticPiratesEU збиралися дані про забруднення пластиком річок та узбережжя Європи, щоб запобігти його потраплянню в океан. Проєктом EUROqCHARM розроблені методи та гармонізовані протоколи для моніторингу і боротьби з пластиковим забрудненням і т.д.

"Інновації у сфері водоростей" (*Marine biodiversity: Reducing and preventing drivers of marine biodiversity loss*) – відповідає цілі 3: зробити стійку блакитну економіку вуглецево-нейтральною та циклічною. Опублікований 27 березня, він висвітлює 11 фінансованих ЄС проєктів, які демонструють універсальність водоростей та їх потенціал для створення інноваційних продуктів.

Ці три нові публікації доповнюють проєкт Cordis "*Marine biodiversity: Reducing and preventing drivers of marine biodiversity loss*", опублікований минулого року і зосереджений на Місії: захистити та відновити морські та прісноводні екосистеми та біорізноманіття.

[Explore three new CORDIS Results Packs showcasing research projects contributing to the EU Mission "Restore our Ocean and Waters" - European Commission \(europa.eu\)](#)

ХОРВАТІЯ УХВАЛИЛА НОВИЙ ПЛАН СПРИЯННЯ МОБІЛЬНОСТІ ДОСЛІДНИКІВ

Міністерство науки та освіти Хорватії прийняло *План сприяння мобільності дослідників на період 2024-2027 років*, який спрямований на підвищення міжнародної, міжгалузевої та збалансованої мобільності дослідників. Окрім систематичного заохочення активної мобільності дослідників, План передбачає реалізацію заходів, спрямованих на подальший розвиток систем підтримки мобільності дослідників та сприяння подальшому розвитку кар'єри дослідників.

План сприяння мобільності науковців передбачено програмою реалізації МОН Хорватії на період з 2021 по 2024 рік як захід, що сприятиме розвитку кадрового потенціалу в системі науки та вищої освіти, збільшенню мобільності вчених, зміцненню міжнародного співробітництва і людського потенціалу, міжнародної видимості наукових результатів, а також до збільшення інвестицій у дослідження та розробки.

<https://european-research-area.ec.europa.eu/news/croatia-adopts-new-plan-fostering-mobility-researchers>

СТАЛЕ ТА ДОСТУПНЕ ЖИТЛО ДЛЯ ПІДТРИМКИ ЗЕЛЕНОГО ЗРОСТАННЯ У ШВЕЦІЇ

Щойно було підписано Грантову угоду для проєкту "Стійке та доступне житло для нової зеленої промисловості та суспільства" (SHERIS), який підтримає будівництво 7 житлових комплексів у Північній Швеції.

SHERIS фінансується Європейським Союзом у рамках *Програми позик для державного сектору, яка є частиною Механізму справедливого переходу (JTM)*, із грантом у розмірі 11 мільйонів євро. Грант доповнює кредит у *розмірі 71 мільйон євро (800 мільйонів шведських крон)*, наданий *Європейським інвестиційним банком*

(ЄІБ), завдяки чому загальний бюджет проєкту склав 142 мільйони євро (1,6 мільярда шведських крон).

Підтримка JTM PSLF сприятиме соціальній трансформації та міському розвитку Шеллефтео, необхідному для адаптації до появи нової екологічної індустрії, шляхом підтримки будівництва 7 житлових комплексів з приблизно 750 енергоефективними одиницями соціального житла.

Оскільки регіон Вестерботтен переходить від гірничодобувної та енергоємної промисловості до зеленої економіки, муніципалітет *Шеллефтео* опиняється в авангарді зеленого переходу регіону. Зі створенням гігафабрики акумуляторів (Northvolt), яка потребує нової кваліфікованої робочої сили, населення муніципалітету, за оцінками, збільшиться з 74 000 до понад 90 000 жителів до 2030 року.

Близько половини програми доступного житла буде спрямовано на студентів розширюваного університетського містечка Скеллефтео, щоб підтримати набуття нових навичок у процесі соціальної та економічної трансформації. Крім того, близько 20% нового житла буде доступним для договорів соціальної оренди, які запропонують житло людям з низьким рівнем доходу або особливими потребами та біженцям для сприяння розвитку інклюзивних громад.

<https://uk.eureporter.co/politics/european-commission/horizon-europe/2024/03/25/swansea-academics-awarded-e480000-horizon-europe-grant-to-support-new-research-and-innovation-project/>

ІСПАНІЯ: ЄІБ ТА РЕГІОНАЛЬНИЙ УРЯД МАДРИДА ПІДПИСАЛИ ПОЗИКУ НА 265 МІЛЬЙОНІВ ЄВРО ДЛЯ ЗЕЛЕНИХ, СОЦІАЛЬНИХ І ЦИФРОВИХ ПРОЄКТІВ У РАМКАХ ПРОГРАМИ ФІНАНСУВАННЯ ЄС

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) підписав кредит у розмірі 265 мільйонів євро з регіональним урядом Мадрида, щоб допомогти просувати екологічні, соціальні та цифрові інвестиції в регіоні. Кредит підтримує операційну програму Європейського фонду регіонального розвитку (ЄФРР) для Мадридського регіону на 2021-2027 роки, яка сприяє досягненню цілей політики згуртованості ЄС.

Позика буде співфінансувати проєкти в галузі досліджень, розробок та інновацій, використання цифрових технологій у сфері охорони здоров'я, використання та управління водними ресурсами, енергоефективності в громадських будівлях та сталого транспорту.

Ця кредитна угода узгоджується з чотирма цілями державної політики ЄІБ: "Інновації, цифровий і людський капітал"; "Стала енергетика та природні ресурси"; "Сталі міста та регіони"; та "Фінансування малих і середніх підприємств (МСП) і середньої капіталізації".

Рамкова позика ЄІБ також підтримує такі пріоритети ЄС, як "зелений" і цифровий перехід, ДіР, охорона здоров'я, регіональний і міський розвиток, а також конкурентоспроможність промисловості ЄС.

<https://www.eib.org/en/press/all/2024-126-eib-and-the-regional-government-of-madrid-sign-eur265-million-loan-for-green-social-and-digital-projects-under-eu-funding-programme>

ПОТОЧНІ ПРОЄКТИ

"ПРО ЦЕ НІКОЛИ НЕ ЛЕГКО ГОВОРИТИ" – ЗБІЛЬШЕННЯ ДІАЛОГУ, ОБІЗНАНОСТІ ТА ПІДТРИМКИ, ОРІЄНТОВАНОЇ НА ЖЕРТВ ПРИМУСОВИХ ШЛЮБІВ

Проєкт спрямований на посилення залучення громади та діалогу, підвищення обізнаності та розвиток підтримки, зосередженої на жертвах.

Основною цільовою групою є жінки та, певною мірою, дівчата (віком від 14 років), які є жертвами примусового шлюбу або знаходяться під загрозою стати жертвами в 4 країнах-членах ЄС (Іспанія, Ірландія, Німеччина, Фінляндія), а також професіонали, які стикаються з (потенційними) жертвами: працівники служби підтримки потерпілих, поліція, міграційні органи, соціальні працівники, вчителі, молодіжні працівники тощо.

Перший компонент – це збір найкращих практик щодо ідентифікації жертв і підтримки, що веде до розробки брошури з найкращими практиками та карти подорожі клієнта на основі інтерв'ю та оцінки реальних прикладів. Найкращі практики будуть зосереджені на аналізі питань і концепцій, які мають практичне значення для розробки ефективних і орієнтованих на жертв втручань.

Другий компонент включає діяльність, спрямовану на посилення діалогу та обізнаності громади, а також розробку та пропонування жертвам послуг, орієнтованих на культуру жертв, таких як індивідуальні консультації, сімейні консультації, заходи з підвищення обізнаності, групи підтримки рівних, подкасти.

Третій компонент нарощування потенціалу – надає професіоналам інструменти для кращого виявлення та підтримки жертв, такі як контрольні списки для ідентифікації та підтримки та обміну передовими законодавчими та міжвідомчими методами роботи серед професіоналів на національному та транснаціональному рівнях. Заходи включають семінари для спільного навчання, навчальну поїздку, експертні круглі столи та вебінари, а також поширення інформації про найкращі практики через ЗМІ, соціальні мережі, національні та міжнародні професійні мережі.

У довгостроковій перспективі проєкт сприятиме більш чутливому до гендерних питань та орієнтованому на жертв доступу до послуг для жертв примусового шлюбу та покращенню гендерної рівності шляхом запобігання примусовим шлюбом та їхнім шкідливим наслідкам.

Деталі проєкту

Координатор: Фінляндія; учасники: Іспанія, Ірландія, Німеччина, Фінляндія

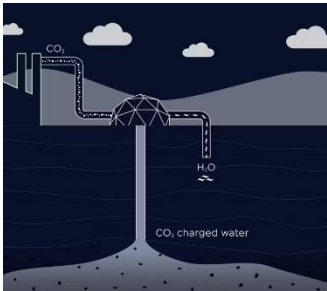
Загальні витрати: € 448 269,01, внесок ЄС: € 403 442,09

Тривалість: березень 2023 – лютий 2025.

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/projects-details/43251589/101094147/CERV?isExactMatch=true&programmePeriod=2021-2027&order=DESC&pageNumber=1&pageSize=50&sortBy=title>

ЗАВЕРШЕНІ ПРОЄКТИ

ВУЛКАН, ДЕ ВИКИДИ CO₂ ПЕРЕТВОРЮЮТЬСЯ НА КАМІНЬ

Промислова діяльність, від виробництва електроенергії до виробництва цементу, є причиною викидів величезної кількості парникових газів, у тому числі вуглекислого газу (CO₂).

Зменшення кількості парникових газів в атмосфері є життєво важливим для того, щоб Європа стала кліматично нейтральною до 2050 року. З цією метою проєкт CarbFix2, що фінансується ЄС, нещодавно випробував і розширив новаторську технологію уловлювання та зберігання вуглецю (CCS).

Це метод, який передбачає видалення CO₂ у джерелі викидів, наприклад, у фабричному димоході, а потім його транспортування та безпечно зберігання. Інновація CarbFix2 робить унікальним те, що вловлений CO₂ розчиняється у великих об'ємах води, а потім постійно зберігається під землею у вигляді каменю. Процес трохи схожий на додавання CO₂ у бутильовану воду для приготування газованого напою, але в набагато більших масштабах. Потім хімічні реакції перетворюють розчинений CO₂ у камінь, не даючи йому вийти в атмосферу.

CarbFix2 прагнув спиратися на успіх попередніх проєктів і гарантувати, що цю техніку можна масштабувати для повного задоволення потреб промисловості. "Уловлювання та зберігання вуглецю є важливою частиною кліматичних заходів", – пояснює координатор проєкту Едда Сіф Пінд Арадоттір. "Ми хотіли оптимізувати цей метод як економічно життєздатний варіант для промисловості".

Центром проєкту стала гігантська геотермальна електростанція Hellisheiði в Ісландії, одна з найбільших у світі. Завод використовує вулканічне тепло для виробництва електроенергії та забезпечення гарячою водою більшої частини населення країни. Безперервне уловлювання викидів CO₂ від пари, що виділяється заводом, триває з 2014 року. Завдяки CarbFix2 роботу було збільшено. Команда змогла визначити найкращі методи розчинення газів, що викидаються заводом, у резервуарах прісної води. Для забезпечення безпеки постійного підземного зберігання було розроблено та введено в дію комплексну програму моніторингу та перевірки. "Ми також розширили наші знання про процеси геохімічної мінералізації", – каже Арадоттір. "Це стало основою для проведення повномасштабних випробувань закачування газу в морську воду". Крім того, на геотермальній електростанції Hellisheiði було побудовано установку прямого захоплення повітря для вилучення CO₂ безпосередньо з атмосфери. Потім команда проєкту поєднала цей процес екстракції з етапами розчинення та зберігання, щоб продемонструвати економічну життєздатність усього процесу.

Проєкт CarbFix2 продемонстрував у більшому масштабі, ніж будь-коли раніше, що CO₂ від промислових викидів можна безпечно вловлювати та зберігати у вигляді каміння під землею.

"Цей процес мінералізації зазвичай відбувається протягом тисяч років, якщо він взагалі відбувається. Завдяки нашій технології це можливо за пару років", – додає Арадоттір.

Компанія Carbfix була заснована незабаром після завершення проєкту, щоб вивести технологію на ринок. Будучи першим у світі оператором зберігання корисних копалин CO₂, стартап викликав неабиякий ажіотаж. Наприклад, заступник Генерального секретаря ООН Аміна Мохаммед нещодавно відвідала компанію, щоб обговорити мінералізацію CO₂ та її величезний потенціал у всьому світі. Проєкт продовжує допомагати зупинити зміну клімату та інформувати про такі політики, як Зелена угода ЄС, яка має на меті зробити ЄС кліматично нейтральним до 2050 року.

"Ми вже підписали угоди щодо збільшення масштабів прямого уловлювання повітря та зберігання мінерального CO₂", – зазначає Арадоттір. "Перший проєкт, який розпочався у 2021 році, назавжди усуває з повітря 4 000 тонн CO₂ щороку. Зараз триває будівництво десятикратного масштабу".

Також триває підготовка до Coda Terminal. Цей термінал стане транскордонним центром транспортування та зберігання вуглецю в Ісландії. CO₂, уловлений на промислових об'єктах у північній Європі, буде доставлений на термінал і вивантажений у берегові резервуари для тимчасового зберігання. Потім CO₂ буде закачуватися в мережу найближчих нагнітальних свердловин, де він розчиняється у воді перед закачуванням у землю. Очікується, що термінал почне роботу в 2025 році.

Деталі проєкту

Координатор: Ісландія

Учасники: Ісландія, Іспанія, Франція

Загальні витрати: € 2 200 318; внесок ЄС: € 2 200 318

Тривалість: серпень 2017 – січень 2021.

<https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/projects/success-stories/all/volcano-where-co2-emissions-are-being-turned-stone>

ПОДІЇ: КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, ТРЕНІНГИ, СТИПЕНДІЇ, ГРАНТИ

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ІНСТИТУТУ ЯДЕРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАНУ ЗА ПІДСУМКАМИ 2023 РОКУ

27–31 травня 2024 року в Інституті ядерних досліджень НАН України триватиме щорічна наукова конференція, яку проводять для підбиття підсумків наукової діяльності за рік. До участі запрошують науковців з усіх наукових установ і закладів вищої освіти.

Тематика:

- ядерна фізика;
- атомна енергетика;

- радіаційна фізика та реакторне матеріалознавство;
- фізика плазми та керований термоядерний синтез;
- радіоекологія та радіобіологія.

Робочі мови – українська й англійська.

Формат конференції передбачає проведення пленарних, секційних і стендових презентацій в онлайн-режимі. Тривалість пленарної доповіді – 30 хв., секційної – 12+3 хв.

Після конференції журі визначить найкращі доповіді молодих науковців Інституту і найкращі доповіді представників сторонніх організацій.

За підсумками конференції буде сформовано збірник матеріалів, який видадуть в електронному вигляді й удоступнять *на сайті Інституту*.

Для участі у конференції слід до 16 травня 2024 року надіслати тези доповідей в електронній формі секретарям програмно-організаційного комітету конференції.

Докладна інформація та вимоги до оформлення тез

<https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=11261>

УРЯД ТАДЖИКИСТАНУ НАДАЄ УКРАЇНЦЯМ СТИПЕНДІЇ НА НАВЧАННЯ

Відповідно до Угоди між Міністерством освіти і науки України та Міністерством освіти Республіки Таджикистан про співробітництво в галузі освіти від 9 квітня 2003 року уряд Республіки Таджикистан надає громадянам України 20 державних стипендій на навчання у 2024/2025 навчальному році у вищих професійних навчальних закладах Таджикистану згідно з визначеним таджицькою стороною переліком спеціальностей і закладів освіти.

МОН приймає документи від кандидатів на отримання державної стипендії уряду Республіки Таджикистан до 20 червня 2024 року.

Перелік необхідних документів:

- заява кандидата на навчання встановленого зразка, заповнена друкованими літерами, із фотографією;
- копія документа, що посвідчує особу (закордонний паспорт);
- нотаріальна засвідчена копія документа про попередній рівень освіти та додаток до нього;
- учням шкіл – нотаріально засвідчена довідка про навчання у випускному класі з оцінками за останнє півріччя;
- студентам, які не отримали дипломи про освіту – нотаріально засвідчений витяг із залікових відомостей та довідка із закладу освіти, що підтверджує їхній студентський статус (українською мовою);
- мотиваційний лист (українською мовою).

До МОН потрібно подати пакет документів в електронній і паперовій формах. Скановані документи (формат PDF) необхідно надіслати на електронну адресу: svitlana.pohukaieva@mon.gov.ua. У темі листа зазначити "Стипендії на навчання в Республіці Таджикистан 2024/2025".

Звертаємо увагу:

З метою врегулювання питань перетинання громадянами України державного кордону в умовах дії на території України правового режиму воєнного стану Кабміном внесені зміни до Правил перетину державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1995 № 57.

Згідно з пунктом 26 зазначених Правил виїзд з України здобувачів фахової передвищої та вищої освіти, асистентів-стажистів, аспірантів та докторантів призовного віку, які навчаються за денною або дуальною формами здобуття освіти, під час дії воєнного стану тимчасово обмежено.

На *офіційному сайті* Державної прикордонної служби України розміщено загальні питання та відповіді щодо виїзду за кордон у період дії воєнного стану.

<https://mon.gov.ua/ua/news/uryad-tadzhikistanu-nadaye-ukrayincyam-stipendiyi-na-navchannya>

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОНКУРС СОЦІАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ 2024 ВІДКРИТО ДЛЯ ПОДАННЯ ЗАЯВОК

Комісія запустила 12-й Європейський конкурс соціальних інновацій (EUSIC). Премія заохочує соціальні інновації, які забезпечують вирішення суспільних проблем і сприяють сталому та інклюзивному зростанню в Європі.

Європейський конкурс соціальних інновацій (EUSIC), що фінансується Європейською радою з інновацій у рамках Horizon Europe, спрямований на підвищення обізнаності широкої аудиторії про соціальні інновації, стимулювання створення нових соціально інноваційних ідей, створення мережі однодумців практиків і фіналістів, які підтримують трансформацію своїх ідей у структурований бізнес. Цьогорічний виклик стосується соціальних інновацій у "цифровій демократії". Іліана Іванова, комісар з питань інновацій, досліджень, культури, освіти та молоді, оголосила про започаткування премії під час відкриття Європейського тижня молоді.

Започаткований у 2013 році в пам'ять про піонера соціальних інновацій Діого Васконселоса, Європейський конкурс соціальних інновацій включає три нагороди у розмірі 75 000 євро, 50 000 євро та 25 000 євро, які присуджуються першому, другому та третьому місцям за найкращі розроблені проєкти соціальних інновацій. щоб змінити світ на краще. Цей конкурс відкритий, зокрема, для некомерційних і комерційних організацій, таких як підприємці та соціальні підприємства, неурядові організації (НУО), організації громадянського суспільства (ОГС), навчальні заклади та університети. Соціальні новатори з країн-членів ЄС і країн, асоційованих з Horizon Europe, можуть подати заявку.

Журі незалежних експертів оцінюватиме заявки за такими критеріями:

Ступінь інноваційності: ступінь, до якого будь-який новий продукт, послуга та/або організаційна чи бізнес-модель є новими для даного контексту у зв'язку з викликом конкуренції. Ідея має бути новою та інноваційною в межах даного соціально-економічного та географічного контексту.

Зручність і інклюзивність: чи запропоноване рішення є простим у використанні та доступним, чи може залучити більшість громадян ЄС, незалежно від їхнього походження чи цифрових навичок.

Позитивний соціальний вплив: потенціал пропозиції для вирішення проблеми конкуренції, сприяння співпраці та партнерства з відповідними зацікавленими сторонами. Заявник повинен продемонструвати, як запропоноване рішення сприятиме вирішенню цього річного завдання.

Життєздатність і стійкість: фінансова та екологічна стійкість пропозиції, включаючи план сталості, щоб зробити рішення довгостроковим у середньо- чи довгостроковій перспективі.

Масштабованість і відтворюваність: потенціал ідеї для масштабування та тиражування в різних секторах, рівнях управління або на регіональному, національному, європейському чи глобальному рівнях.

Децентралізація та управління: підвищення прозорості та підзвітності (при дотриманні конфіденційності та/або анонімності).

Додаткові відомості та винятки доступні в *правилах конкурсу*. Заявки на Європейський конкурс соціальних інновацій відкриті до 11 червня 2024 року (17:00 CET) на порталі *фінансування та тендерів*.

https://ec.europa.eu/news/european-social-innovation-competition-2024-open-applications-2024-04-12_en